

Koncepce rozvoje cestovního ruchu města Chrudim 2009–2018

OBSAH

I. ÚVOD

II. ANALYTICKÁ ČÁST

1. Historie města
2. Poloha města
3. Podpora udržitelného rozvoje města
 - a) Projekt Zdravé město
 - b) Ocenění města
4. Doprava
5. Historické jádro města
6. Architektura města
7. Zeleň ve městě
8. Spolková, kulturní a sportovní činnost ve městě Chrudim
9. Ubytovací služby
10. Rekreační zázemí města
11. Kongresová turistika
12. Informační centrum Chrudim

III. SWOT ANALÝZA

IV. NÁVRHOVÁ ČÁST

1. Úvod
2. Vize, strategický cíl, identifikace cílových skupin, specifické cíle
 - A. vytvoření efektivního systému řízení a koordinace aktivit v oblasti cestovního ruchu
 - B. kvalitní marketingové a propagační aktivity
 - C. dopravní infrastruktura
 - D. infrastruktura cestovního ruchu – památky (objekty)
 - E. infrastruktura cestovního ruchu – aktivity
 - F. infrastruktura cestovního ruchu – služby

V. ZÁVĚR

Příloha: AKČNÍ PLÁN 2009–2013

I. ÚVOD

Cestovní ruch je nezanedbatelným faktorem nejenom pro kulturní a politickou identitu města, ale je i důležitým zdrojem jeho ekonomické struktury.

Město Chrudim má dobré výchozí předpoklady k tomu, aby se stalo cílem turistických příležitostí pro jednodenní i vícedenní turistiku. Historické kořeny, atraktivní poloha na úpatí Železných hor, středověká dispozice historického jádra na ostrohu obklopeném koryty náhonů, zajímavá architektura, dostatečná rozloha zeleně, možnost kulturního a sportovního vyžití, to vše jsou parametry umožňující rozvoj cestovního ruchu. Společný obrovský turistický potenciál Chrudimi a Železných hor je dobrým předpokladem pro opakovaný návrat turistů. Vhodným využitím těchto předpokladů, přípravou koncepce cestovního ruchu a kvalitními investicemi má Chrudim možnost vylepšit svoji pozici na kulturní mapě Čech a přitáhnout do města turistický ruch..

II. ANALYTICKÁ ČÁST

1. Historie města

Když se Chrudim v písemných pramenech objevila poprvé, mělo její území za sebou již několik tisíc let osídlení. Archeologické výzkumy dokládají, že na návrší zvaném Pumberky lidé postavili opevněné sídliště přibližně již před šesti až sedmi tisíci lety. Velmi hustě bylo území budoucího města osídleno v období tzv. lužické kultury (1200–900 let př. n. l.). Prvním národem, jenž se zde usadil a jehož jméno se nám dochovalo, byli Keltové (od pátého století př. n. l. do přelomu letopočtu). Chrudim za jejich pobytu zřejmě patřila k zázemí oppida, jež se nacházelo na území osady Hradiště u Českých Lhotic přibližně 10 km od Chrudimi.

Po delší pauze v osídlení přicházejí v 7.–8. století Slované. Nad řekou Chrudimkou vzniká patrně v 9. století hradiště jako jedno z center správy raného českého státu. První písemná zmínka o Chrudimi se vztahuje k r. 1055, kdy zde měl podle Kosmovy kroniky zemřít český kníže Břetislav I. Nejvýznamnějším mezníkem v novodobých dějinách města bylo úspěšné založení královského města Přemyslem Otakarem II. někdy před r. 1276. Poloha na zemské cestě z Prahy na Moravu podtrhávala význam města a napomáhala jeho rozvoji, takže se Chrudim v období vrcholného středověku zařadila mezi přední města českého království. Od roku 1307 patřila s určitými přestávkami ke královským věnným městům, jež sloužila manželkám českých panovníků jako zdroj příjmů. Tato tradice se udržela až do zániku habsburské monarchie v r. 1918.

Na počátku husitských válek (1419–1434) se Chrudim přiklonila na stranu protikatolickou a německy mluvící část obyvatelstva město opustila. Od té doby je Chrudim, stejně jako celý region Chrudimska, teritoriem takřka výhradně českým. Město bylo v opozici také proti panujícím Habsburkům během neúspěšných stavovských povstání v letech 1547 a

1618–1621, což pro něj mělo vždy vážné důsledky. Od 16. století význam a postavení měst v českém království upadal, Chrudim byla však i nadále významným správním centrem. Do života města často zasahovaly epidemie, hladomory a živelné pohromy. Doloženy jsou požáry hradiště v 11. a 12. století, město například vyhořelo i krátce po svém založení na přelomu 13. a 14. století, těžkou ranou byla třicetiletá válka (1618–1648), během níž v důsledku rekatolizace odešlo evangelické obyvatelstvo. Posledními velkými pohromami byl požár dvou předměstí 6. srpna 1850 a několik povodní ve druhé polovině 19. století. V 18. a 19. století se rodil současný ráz poklidného provincionálního města, svoji roli sehrálo v tomto procesu mimo jiné pozdní zavedení železnice (1871) a pomalejší rozvoj průmyslové výroby. Co však Chrudim ztrácela na hospodářském a správním významu, získávala díky řadě osobností a podpoře řady institucí v oblasti kulturního života a školství. Z nejvýznamnějších chrudimských rodáků lze jmenovat Viktorina Kornela ze Všehrd (narozen asi 1460, zemřel 1520), humanistického vzdělance a autora právního díla „O právech, o súdech i o Dskách země České knihy devatery“, dále Jana Nepomuka Štěpánka (narozen 1783, zemřel 1844), obrozeneckého dramatika, herce, režiséra a ředitele Stavovského divadla, nebo Josefa Ressela (narozen 1793, zemřel 1857), vynálezce lodního šroubu. Dále je třeba připomenout renesančního malíře podobizen, malovaných epitafů a iluminátora Matouše Radouše. Byl vyhledávaný jako portrétista, ale prosadil se i jako zdatný rytec. Vytvářel nevelké desky pro místní i okolní kostely. K městu měli osobní vztah skladatelé Bedřich Smetana, Antonín Dvořák, Camille Saint-Saëns, Zdeněk Fibich, malíř Alfons Mucha a řada dalších. Ve městě vznikla v 19. století i humoristická stolní společnost Kosů chrudimských. Spolek sdružoval především učitele, živnostníky a úředníky. Reagoval na konkrétní život ve městě svérázným humorem a satirou. Ve 20. století se pak spolek stal spíše jednou z hlavních atrakcí města pro turisty.

2. Poloha města

Město Chrudim se nachází na úpatí Železných hor ve východních Čechách 110 km východně od Prahy, hlavního města ČR, 11 km jižně od Pardubic a 120 km severozápadně od největšího moravského města Brna. Ve městě žije 24 500 obyvatel.

Geomorfologicky leží město v Chrudimské pánvi (240 m n. m.), která je součástí České křídové tabule. Jihozápadně (10 km) se zvedá pohoří Železné hory, patřící do kategorie hornatin, s nejvyšší horou 668 m n. m. (Vestec). V roce 1991 byla část Železných hor vyhlášena za chráněnou krajinnou oblast.

Městem protéká řeka Chrudimka, která pramení v chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy u Filipova. Celková délka řeky je 104,4 km a v ústí je průměrný průtok 6,01 m³/s. Průměrná roční teplota ve městě je 7°C. Nejteplejší měsíc červenec má průměrnou teplotu 17,5°C.

3. Podpora udržitelného rozvoje města

Město Chrudim má zájem o to, aby se občanům i návštěvníkům v Chrudimi dobře žilo a pobývalo. A především, aby se na vytváření těchto příjemných podmínek podíleli i sami občané. Proto se zapojilo do projektu Zdravé město i do různých soutěží, ve kterých doposud nasbíralo několik ocenění.

a) Projekt Zdravé město

Zdravá města, obce a regiony se promyšleně snaží utvářet město (obec, region) jako kvalitní a příjemné místo pro život na základě dohody s obyvateli. Věří, že občané získají „zdravý patriotismus“, že **lidé budou svou komunitu i krajinu považovat za svůj domov** a budou o ně také takto pečovat. Zdravá města spolupracují a sdružují se do národních a mezinárodních sítí. Zdravá města u nás jsou sdružena do Národní sítě Zdravých měst České republiky. Cílem Zdravých měst ČR je **UDRŽITELNÝ ROZVOJ**, jehož výsledkem jsou dlouhodobě stabilizované podmínky pro **ZDRAVÍ a KVALITU ŽIVOTA**. Projekt Chrudim – Zdravé město je místní Agendou 21.

Agenda 21 (neboli program pro 21. století) odráží celosvětový konsensus a na nejvyšší úrovni přijatý politický závazek ke spolupráci v oblasti udržitelného rozvoje. Dokument Agenda 21 byl přijat na summitu OSN v roce 1992 v Rio de Janeiru. V roce 2002 proběhl navazující summit Rio+10 v Johannesburgu. Lokální neboli místní Agenda 21 (LA21, MA21) je založena na komunitním strategickém plánování a dotýká se udržitelného rozvoje města, obce či regionu (tj. rovnováhou mezi hlavními oblastmi rozvoje: sférou hospodářského rozvoje, sférou sociálního rozvoje a oblastí životního prostředí). V procesu je nezbytná účast veřejnosti a otevřený typ spolupráce mezi jednotlivými subjekty, jako jsou veřejná správa, nevládní organizace, podnikatelské subjekty, účelová zařízení, zájmové skupiny, věda a výzkum i laická veřejnost.

b) Ocenění města

Město Chrudim dosáhlo velkého úspěchu v nejlepší přípravě a realizaci **Programu regenerace městských památkových rezervací** (toto ocenění se uděluje od r. 1995). V roce 2003 se Chrudim umístila na 2. místě za Prachaticemi. V soutěži za rok 2007 Chrudim vyhrála krajské kolo a v celostátní soutěži vyhrála cenu časopisu **Moderní obec**, která se uděluje současně s hlavní cenou. Cena byla Městu Chrudim předána na slavnostním setkání, které se uskutečnilo 16.4.2008 ve Španělském sále Pražského hradu při příležitosti Mezinárodního dne památek a sídel.

Město Chrudim se umístilo na 3. místě v soutěži **Obec přátelská rodině roku 2008 v kategorii měst od 10.001 do 50.000 obyvatel**. Slavnostní vyhlášení výsledků proběhlo v úterý 4. listopadu 2008 v Poslanecké sněmovně za účasti místopředsedy vlády a ministra práce a sociálních věcí Petra Nečase a předsedy Stálé komise pro rodinu Tomáše Kvapila. Cílem soutěže bylo podpořit prarodinnou atmosféru v českých obcích a městech, podnitit rozvoj prarodinných opatření a ocenit města a obce s nejlepší rodinnou politikou.

Ve spolupráci týdeníku Ekonom a renomované agentury Faktum Invenio vznikal letos po dobu půl roku v České republice **unikátní výzkum**, který mapoval podmínky pro podnikání ve městech na celém území našeho státu. Z výsledků v rámci kraje vyplývá, že město Chrudim je velmi dobře hodnoceno z hlediska veřejné správy, ale například z hlediska podnikatelského prostředí je hodnoceno spíše negativně. V celostátním srovnání skončilo město Chrudim v rámci Pardubického kraje na 3. místě.

Chrudim již dvakrát získala ocenění ve finále mezinárodní soutěže **The LivCom Awards** („Města, ve kterých stojí za to žít“) – letos obsadila v jihovýchodní Číně ve městě Dongguan, kde se klání konalo, celkově 2. místo. Zároveň si za svoji prezentaci město vysloužilo Zlatou cenu a zařadilo se mezi nejúspěšnější účastníky již 12. ročníku této

mezinárodní soutěže měst a obcí. Obhájilo tak Zlatou cenu, kterou získalo i loni v Londýně, a posunulo město z třetí londýnské příčky na příčku druhou.

4. Doprava

Silniční doprava

Vzdálenost Chrudim – Pardubice 11 km.

Vzdálenost Chrudim – Hradec Králové 33 km.

Silniční spojení je možné silnicí I. tř. č. 37 Hradec Králové – Pardubice – Žďár nad Sázavou, Chrudim – Žďár nad Sázavou – 94 km.

Nejbližší spojení s dálnicí D1 je silnicí č. 34 Chrudim – Havlíčkův Brod (64 km).

Spojení s Prahou a Brnem je možné silnicí č. 17. Ve Vysokém Mýtě se napojuje na (E 442) č. 35.

Železniční doprava

Město Chrudim leží na železniční trati Pardubice – Havlíčkův Brod. Vzdálenost Chrudim – Pardubice po železnici je 12 km.

Letecká doprava

Letiště Chrudim – veřejné vnitrostátní letiště. Přistávací plocha je travnatá, dráha má rozměr 980 x 160 m. Přistávat mohou letadla pouze do únosnosti dráhy, tj. do 6,4 tun. Letadla i vrtulníky ČR mohou přistávat přímo, zahraniční linky mohou přistát po celním odbavení v Pardubicích. Letiště Pardubice – www.eba.cz – je regionální letiště se statutem veřejného mezinárodního letiště se smíšeným civilním a vojenským provozem.

5. Historické jádro města

Město Chrudim má jako jedno z mála měst v Čechách zachovanou gotickou dispozici centra na ostrohu, sevřeném náhony. Takto založené město si i přes stavební úpravy z 19. století zachovává malebnost a intimitu. I proto bylo historické jádro Chrudimě vyhlášeno za městskou památkovou zónu, kterou lze charakterizovat jako jednu z nejkvalitnějších a největších městských památkových zón ve východních Čechách. Vyhlášena byla roku 1990, má zachovalou středověkou strukturu a památkově významnou zástavbu se starými hradbami. Významné je taktéž prolnutí historického jádra s funkcí městského centra.

Arciděkanský chrám Nanebevzetí Panny Marie (kulturní památka)

Resselovo náměstí. Gotický kostel pravděpodobně ze 13. století, vícekrát přestavovaný. Poslední velká dostavba proběhla v druhé polovině 19. století pod vedením F. Schmoranze. Z té doby pochází dvojice novogotických věží a průčelí budovy. Kostel je trojlodní, s dlouhým presbytářem a několika přístavky. Vybavení (oltáře, obrazy, sochy a další) je z 15.–20. století.

Bašta Prachárna a městské opevnění (kulturní památka)

Bašta stojící v severovýchodním nároží městského opevnění byla postavena v roce 1435 a určena pro obranu ručními palnými zbraněmi. Nejmladší prvek městského opevnění vzniklého ve 2. polovině 13. století. Zpřístupněna veřejnosti.

Bývalý Koželužský mlýn – soukenická valcha

Ulice Čs. partyzánů čp. 4/IV. Původní soukenická valcha byla po husitských válkách spojena s nově přistavěným mlýnem, o němž se výslovně hovoří roku 1459. Pokud byl malý stav vody, dostávala přednost valcha a mlýn stál. Přízvisko „Koželužský“ dostal mlýn někdy na počátku 18. století podle nedaleké stoupy na tlučení třísla pro koželuhy. V pramenech se vyskytují také názvy Tríselný, Mikšovský, Papouškovský, proti Dlážděné ulici, pod dolní branou, Dolejší, Dolní. V okolí objektu lze zhlédnout výsledky velkorysého programu regenerace původem středověkého náhonu pod názvem Modrá osa.

Divadlo Karla Pippicha (kulturní památka)

Ulice Čs. partyzánů čp. 6/IV. Divadlo Karla Pippicha bylo postaveno v letech 1931–34 ve stylu civilního konstruktivismu staviteli J. Ziziusem a J. Kubičkem podle projektu arch. J. Freiwalda a J. Böhma. Až do roku 1992 zdobil jeho průčelí originál sochy múzy komedie Thálie pražského sochaře Josefa Matějů (v současné době je socha umístěna před Základní uměleckou školou). Od počátku 90. let 20. století se v interiéru divadla opět nachází bronzová busta významné osobnosti chrudimského divadelnictví dr. Karla Pippicha (1849–1921) od akademického sochaře Ladislava Šalouna.

Kapucínský klášter se zahradou a kostelem sv. Josefa (kulturní památka)

Školní náměstí čp. 11/II. Barokní kostel ze 17. století, součást kapucínského kláštera budovaného od roku 1656. Kostel byl vysvěcen v roce 1665. Jednolodní budova s loretánskou kaplí a Božím hrobem, v současnosti bez vybavení. Nad vchodem do kostela je pískovcová socha sv. Josefa z roku 1702. Klášter byl po zrušení v roce 1949 zcela přestavěn.

Khomovský dům (kulturní památka)

Resselovo náměstí čp. 112/I. Původně gotický dům vyniká renesančním a empírovým portálem, z doby baroka pochází fasáda a socha Panny Marie. Písemně je dům doložen od r. 1546, nacházíme jej na nejstarším vyobrazení hlavního chrudimského náměstí z r. 1587. Jméno domu pochází od rodiny Khomovy, která jej získala r. 1868. Objekt má dramatickou historii: např. v r. 1588 zde zabil jeho majitele blesk, v r. 1910 došlo ve sklepě k výbuchu, který zmařil dva životy.

Komplex muzejních budov (kulturní památka)

Široká ulice čp. 85/IV. Centrum chrudimského kulturního života, objekt tzv. Muzea, tvoří dvě budovy, které byly postaveny pro potřeby někdejšího Průmyslového muzea pro východní Čechy. Obě budovy (pseudorenesanční i pseudobarokní) byly postaveny podle návrhu pražského arch. Jana Vejrycha v letech 1898–1901. Pozornost návštěvníků si (kromě sbírek Regionálního muzea) zaslouží především překrásný koncertní sál, mimořádná umělecká výzdoba obou budov a v neposlední řadě i tři umělecké památky nacházející se v jejich interiéru (dva gotické a jeden renesanční portál).

Kostel sv. Michaela (kulturní památka)

Tyršovo náměstí. Pozdě gotický hřbitovní kostel z let 1519–21. Jednolodní budova je zachována v téměř původní podobě. Vybavení (oltáře, epitafy a další) pochází ze 16.–18. století. Do vnějších stěn jsou zazděny náhrobníky, z nichž několik desítek je renesančních z druhé poloviny 16. století a začátku 17. století. Hřbitov kolem kostela byl zrušen v roce 1881 a přeměněn na park. V parku jsou sochy Panny Marie a Ježíše Krista z první poloviny 18. století.

Kostel sv. Kateřiny (kulturní památka)

Havlíčкова ulice. Gotický kostel ze 14. století, zásadně přestavěný v první polovině 16. století. Po požáru v roce 1850 byl opraven do dnešní podoby. Kostel je trojlodní, s pětiboce uzavřeným presbytářem a s jednou věží. Vybavení (oltáře, obrazy, a další) je z 15.–19. století.

Tzv. Kotěrova vila (kulturní památka)

Fibichova ulice čp. 27/III. Dům mylně přisuzován architektu Janu Kotěrovi. Byl navržen, jedním z prvních žáků Jana Kotěry na Uměleckoprůmyslové škole v Praze, Janem Šachlem. Vila byla postavena známým stavitelem Filipem Trdlicou v r. 1907 na objednávku prof. Oldřicha Sýkory. Stavba odráží rozhraní pozdní geometrické secese a moderny.

Labore et Favore – Empírový dům (kulturní památka)

Koželužská ulice čp. 106/III. Dům je na tomto místě písemně doložen od r. 1649. V r. 1797 objekt zakoupil Šebestián František Vencl a zřídil továrnu na zpracování bavlny. Patrně z této doby pochází empírová podoba domu s nápisem „Labore et Favore“ (prací a přízní) a bohatě zdobeným tympanonem.

Mydlářovský dům (kulturní památka)

Břetislavova ulice čp. 74/I. Původně dvojkřídový gotický dům. V letech 1573–77 přestavěn nákladem chrudimského měšťana Matěje Mydláře na monumentální renesanční objekt s arkádovým průčelím doplněným alegorickými reliéfy. Tato rodina držela dům až do roku 1698. V roce 1972 rekonstruován pro Muzeum loutkářských kultur.

Myší díra (též Tmavá fortna)

Hradby – Štěpánkova ulice čp. 85/I. Dům se poprvé připomíná v roce 1528 spolu se sousední „Tmavou fortnou“, tehdy označenou jako „nová“. Fortna je tvořena úzkým zaklenutým průchodem mezi domy čp. 85/I a 86/I.

Dům Na Puši (kulturní památka)

Žižkovo náměstí čp. 104/II. Dům se poprvé připomíná v roce 1688. Je přistavěn k hradbě chrudimského nového města z 15. století. Opevnění nebylo pravděpodobně dokončeno. Součástí domu je věž – původně renesanční vodárna, z níž se rozváděla voda do města a později také do kapucínského kláštera.

Náměstí U Vodárny

Jedno z nejpůsobivějších zákoutí města dostalo název podle tzv. Staré vodárny čp. 111/II (kulturní památka). Vodárna postavená v roce 1670 vytlačovala vodu nahoru do vodárenské věže Na Puši, odkud byly zásobovány dvě kašny ve vnitřním městě a kapucínský klášter nacházející se tehdy za městskými hradbami. Objekt s barokním jádrem byl do současné novogotické podoby přestavěn v r. 1852. Na náměstí se dále nachází památkově chráněný objekt klasicistního domu čp. 138/II s původními vraty a zachovanou vnitřní dispozicí.

Novoměstská kašna (kulturní památka)

Žižkovo náměstí. Kašna z roku 1873 je vyzdobena barokními sochami z bývalého parapetu před kostelem Nanebevzetí Panny Marie. Autorem většiny pískovcových soch z konce dvacátých let 18. století je pravděpodobně J. P. Čechpauer. Kolem kašny stojí (ve směru hodinových ručiček) tyto světci: Jan Nepomucký, Jiří Jáchym, Panna Marie, Anna Eustach a Vilém. Poblíž kašny je na vysokém sloupu socha sv. Jana Nepomuckého ze začátku 18. století.

Pardubická fortna a Ceregettiho dům

Počátky domu sahají do 14. století. Vedle domu byla zřízena v 15. století branka pro pěší, tzv. Pardubská fortna (poprvé se zmiňuje v roce 1459 jako „stará fortna“), doplněná z vnější strany barbakanem (dnes dům čp. 98/IV). V přízemí je sál s bohatě štukovaným stropem asi z poloviny 18. století, patrně dílo malíře Josefa Ceregettiho a štukatéra Ignáce Ceregettiho.

Rodný dům Josefa Ressela (kulturní památka)

Široká ulice čp. 124/I. V tomto domě se narodil a prožil své dětství vynálezce lodního šroubu Josef Ressel (1793–1857). Lodní šroub umístil na záď lodi mezi vaz a kormidlo a prakticky ho vyzkoušel v roce 1829 v Terstu na lodi Civetta. Odhalení pamětní desky J. Resselovi pražského sochaře Karla Svobody se v Chrudimi uskutečnilo za přítomnosti Resselova syna Ing. Jindřicha Ressela 29. června 1861.

Rodný dům J. N. Štěpánka (kulturní památka)

Štěpánkova ulice čp. 89/I. Původně gotický, renesančně přestavěný měšťanský dům s klasicistní fasádou. Rodný dům dramatika a jednoho z ředitelů pražského prozatímního divadla Jana Nepomuka Štěpánka (1783–1844). Pamětní deska, odlitá v chrudimské slévárně F. Wiesnera podle návrhu sochaře Jindřicha Čapka z Prahy, byla na domě odhalena 5. října 1879 zásluhou místního Spolku divadelních ochotníků.

Rozvodovský dům (kulturní památka)

Resselovo náměstí čp. 76/I. Měšťanský dům s gotickým jádrem, renesančními prvky v interiéru a empírovou fasádou s alegorickými náměty a figurální výzdobou. Dům je doložen písemně od r. 1592, za třicetileté války velmi zpusťl, nynější podoba pochází z přelomu 18. a 19. století. Svě jméno získal od rodiny Rozvodovy, která jej vlastnila v letech 1787 až 1889.

Sloup Proměnění Páně (kulturní památka)

Resselovo náměstí. Pískovcový barokní sloup z let 1719–32 od několika sochařů a kameníků (J.P. Čechpauera, I. Rohrbacha a dalších). Kašny byly budovány v letech 1842–43. Na střední části 18 metrů vysokého sloupu se Ježíš provázený Mojžíšem a Eliášem představuje apoštolům Petrovi, Jakubovi a Janovi jako Syn Boží. Na vrcholu sloupu je Bůh Otec, nad Ježíšovou hlavou Duch svatý v podobě holubice. Sloup dokreslují postavy světců a protimorových patronů.

Stará radnice (kulturní památka)

Resselovo náměstí čp. 1/I. Radnice zde stojí od 1. poloviny 15. století. Rozsáhlá přestavba, včetně zhotovení nápisu v přízemí a překlenutí Fortenské ulice, se uskutečnila kolem r. 1560. Barokní fasádu obdržel objekt v r. 1720, sochy Iustitia a Caritas byly instalovány po požáru v r. 1806, hodiny v r. 1836. Kromě správy města zde byl svého času umístěn městský archiv, vězení, mučírna, sklad střelného prachu, okresní soud, vyšivačská škola a policejní úřad. V přízemí se nachází informační centrum.

Wiesnerův dům (kulturní památka)

Masarykovo náměstí čp. 55/IV. Předchůdci dnešního objektu, zvaného podle bývalých majitelů Kuchynkovský či Wiesnerův dům a také Neuperský dvůr, jsou písemně doloženy od roku 1599. Sídlila zde řada šlechtických rodin, v r. 1742 jej navštívil pruský král Friedrich II. Veliký. V r. 1871 objekt zakoupil továrník František Wiesner a dle projektu

Františka Schmoranze ml. jej nechal přestavět do současné klasicistní podoby. Průčelí je zdobeno sochou Adama a malbou sv. Anny Samotřetí.

6. Architektura města

Moderní architektura

Dekoratívni secesní sloh konce 19. a počátku 20. století se uplatnil na některých obytných budovách (tzv. Kotěrova vila čp. 27/III, obytné domy čp. 279/II až 281/II v Opletalově ulici, rodinné vily čp. 203/II, 227/II a 260/II ve Václavské ulici). Současně se secesním stylem byl na některých budovách uplatněn sloh zvaný česká moderna, například na objektu vodárenské věže na Novém Městě.

Kubismus, jako specifický český stavební sloh 20. let 20. století, byl uplatněn hlavně na fasádách budov. V jeho intencích bylo postaveno několik objektů, například čp. 525/IV (nejdříve Výzkumný ústav zemědělský, poté léčebna dlouhodobě nemocných) v Čáslavské ulici, obytné bloky v ulici Rooseveltově. Kubistický tvar získala i fasáda objektu čp. 108/I na Resselově náměstí.

Architekturu 30. a 40. let 20. století – konstruktivismus a funkcionalismus – prezentují dvě významné stavby od architektů Františka Libry a Vladimíra Ježka: budova čp. 83/IV (bývalá spořitelna, dnes Komerční banka) v Široké ulici a budova Divadla Karla Pippicha čp. 6/IV v ulici Čs. partyzánů, dále Husův sbor v Rooseveltově ulici a některé rodinné vily v ulici Obce Ležáků.

Z konce 40. a 50. let pochází uniformní výstavba sídlišť na Legumě a Víta Nejedlého.

Druhá polovina 20. století je obdobím socialistického realismu. Postaveny byly obytné domy sídlišť na Kateřinském předměstí, U Stadionu, Na Rozhledně, Na Šancích nebo komplex Střední průmyslové školy strojnické čp. 973/IV v Čáslavské ulici.

Konec 20. a počátek 21. století vnesl do architektury změkčení forem s důrazem na detail a barevné řešení. Je zastoupen především stavbami občanské vybavenosti, například čp. 158/II v Soukenické ulici (Centrum sociálních služeb a pomoci), čp. 1053/II v Havlíčkově ulici (Všeobecná zdravotní pojišťovna), čp. 172/II v Novoměstské ulici (Katastrální úřad), čp. 37/I ve Filištině ulici (Státní okresní archiv).

Další významné stavby jsou uvedeny v tabulce:

- stavby od roku 1900, které vypovídají (ly) o kvalitě výstavby v Chrudimi

stavba	č.p.	autor	r. stavby	poznámka
1. Komerční banka (původní stavba)		F.A. Libra	1931	
2. Divadlo Karla Pippicha (původ. stavba)		Jindřich Freiwald, Jaroslav Böhm		1934
3. Husův sbor	148/III	Arch. Cyril Luhan – stavitel	1935	

4. Okresní archiv		Arch. Radim Kousal	1998	
5. Bývalá plovárna		Arch. Václav Kolátor	1950	zničeno rozhodnutím města o přestavbě
6. Funkcionalistický dům (Obce Ležáků)	73,74/I V	Karel Pavloušek	1928	zničeno rekonstrukcí
7. Hotel Romania	900/IV	Arch. Constantinescu	1971	
8. Továrna na obuv – Polický-Popper				
9. Bytové domy Novoměstská		Arch. Josef Kopečný	1985	
10. Kotěrova vila	27/III	Arch. Jan Kotěra či jeho žák	1907	
11. Spořitelní domy (urbanismus)	8/IV	Freiwald + Böhm	1936	
12. Průmyslová škola (bez dostavby)	238/III	Zdeněk Kozub st.		
13. Dům u Pardubické fortny	44/I	Bedřich Randenbergr	1930 ?	
14. Dům MUDr. Haltucha		Luboš Driml + Karel Řepa	1982	
15. Vodárenská věž		Karel Kress, Antonín Vildvald	1924	necitlivá oprava fasády
16. Tribuna fotbalového stadionu AFK		Arch. Jicha-Stavoprojekt	1956	arch. Návesník?
17. Dům Dopravního inspektorátu	46/I	Arch. Bedřich Randenberger	1928-30	
18. Nemocnice (původní budova)	570/II	Gustav Paul, František Čermák	1955	
19. Dům arch. Malinského	638/II	Arch. Adolf Malinský	1971	
20. Tuberkulózní léčebna, LDN	525/IV	Arch. Karel Šidlík	1926	
21. Funkcionalistický dvoudům (nábř. K. Čapka)	552,553 /I	Arch. Cyril Luhan	1940	
22. Primářský dům	563/II	Gustav Paul, František Čermák	1950	
23. Dům z 50. let na Legumě (1. od CR)	675/IV	Gustav Brix, Adolf Malinský	1950	
24. Oprava a zklidnění Široké ulice		Arch. Koucký	2006	
25. Hangár a věž dispečera na letišti				
26. Oprava a řešení interiéru restaurace NEVEKA BAR	266/IV	Arch. Pinkas, arch Žalský	2008	
27. Konverze	208/IV			

cukrovaru – dnes TMT				
28. Domy Balustráda a býv katastr. úřad - revitalizace části bloku – Rybičkova, Hradební	12, 13 /I	Arch. Kozub	2008	
29. výrobní areál ELFRA	?? /IV	německý architekt	2006 ??	
30. rekonstrukce domu Omega	314 /IV	Arch. Kozub	2008	

Dále by se daly uvést *industriální počiny*:

stará hala v novém závodě Transporty, regulace toku řeky s architekturou mostů a zábradlí dnes mnohde ztracenou, trafostanice na sídlišti U Stadionu při č.p.717.

Urbanní počiny:

sídliště Víta Nejedlého, Leguma, v jistém ohledu i U Stadionu, blok domů ČSA-Revoluční.

7. Zeleň ve městě

Podle urbanistických zásad tvorby měst by se rozsah zeleně v Chrudimi měl pohybovat v rozmezí 50–75 m² na obyvatele a z toho by měla tvořit veřejná zeleň až 20 m² na obyvatele.

Celková plocha zeleně představuje nejen významný krajinnotvorný, hygienický a ochranný prvek, jenž začleňuje zástavbu do krajiny, ale má i značný psychologický a sociální význam.

Městskou zeleň rozdělit na několik druhů:

Veřejná zeleň zahrnuje parky, zeleň náměstí, ulic a ostatních městských veřejných prostranství bez zpevněných ploch, rekreační lesy, rekreační louky, uliční stromořadí a doprovodnou zeleň vodních toků a ploch.

Zeleň obytných zón je tvořena zelení individuální zástavby evidované jako zahrady, zelení nových obytných souborů, vnitroblokovou zelení ve starší zástavbě, pokud není užívána a evidována jako zahrady.

Zeleň občanského vybavení zahrnuje zeleň u školních a výchovných zařízení, léčebných ústavů, sportovních a kulturních zařízení, botanické a zoologické zahrady, zeleň u jednotlivých zařízení služeb a institucí.

Ostatní zeleň tvoří zahrádkové osady, zeleň hřbitovů, zeleň hospodářská, zeleň s ochrannou funkcí.

- **Památné stromy**

Na katastrálním území Chrudimi je vyhlášeno pět památných stromů, které jsou na vedle stojícím sloupku označeny tabulí se státním znakem a nápisem „Památný strom“.

Buk lesní *Fagus sylvatica* kruhový objezd u hotelu Bohemia obvod 3,1m – Atropunicea

Buk lesní *Fagus sylvatica* zámecká zahrada, Medlešice, obvod 5m – Atropunicea

Buk lesní *Fagus sylvatica*, Koželužská ulice, obvod 1,7m – Pendula
Jasan ztepilý *Fraxinus excelsio*, Palackého tř., zahrada čp. 418/IV, obvod 4m
Platan javorolistý *Platanus x hispanicus*, Obce Ležáků, obvod 2,9m

- **Parky**

Městský park

Park byl založen v letech 1875–1876 podle návrhu knížecího zahradníka Švarce z Heřmanova Městce. Velkou zásluhu na založení parku měl František Wiesner, a proto byl park pojmenován Wiesnerovy sady. Návrh na rozšíření parku zpracoval tehdy vrchní zahradník města Prahy František Thomayer. Podle něj byl v parku založen rybníček.

V parku se nachází zděný a dřevěný pavilon a socha Kalliopé od Bohuslava Schnircha. Na severním okraji na park navazuje dětské dopravní hřiště a hřiště na pétanque.

Parčík na Školním náměstí

Je nejstarším veřejným parkem ve městě, vznikl v souvislosti se stavbou tehdejšího gymnázia v roce 1864. Konečnou podobu získal v roce 1879, kdy byla vybudována terasa schodiště. Součástí parčíku je od roku 1930 socha Mistra Jana Husa od Josefa Mařatky.

Park Střelnice

Jedná se o nejstarší park v Chrudimi, ale původně toto území sloužilo jako střelnice ostrostřeleckého spolku. Dnes má území podobu přírodního parku, který si zachoval řadu charakteristik, podle nichž lze zrekonstruovat podobu původní vegetace. Park je rovněž zajímavý výskytem poměrně velké havraní kolonie, která je považována za největší v Pardubickém kraji. Právě její výskyt byl důvodem k vyhlášení celého Střeleckého ostrova a jeho okolí v roce 1997 přírodní památkou Ptačí ostrovy.

Wiesnerova zahrada

Dendrologicky zajímavá soukromá okrasná zahrada náležející k domu čp. 55/IV není bohužel přístupná veřejnosti. První zmínka o ní pochází z roku 1683. V té době se jednalo především o zahradu užitkovou. Zcela okrasnou zahradou se stala po roce 1942. Počátkem 50. let 20. století při rozšiřování ulic Palackého a Čáslavské bylo zabráno 1000 m² zahrady, byla zbořena obvodová zeď a dvě barokní brány.

Zieglerovy sady (Michalský park)

Nejmladší park vznikl na místě zrušeného hřbitova u kostela sv. Michaela, který byl uzavřen v roce 1881. Na průčelí kostela byla roku 1898 odhalena deska připomínající, že zde byl pohřben chrudimský děkan Josef Liboslav Ziegler, podle kterého je dnes park pojmenován. Park je oplocen, vtěsnán mezi okolní zástavbu a v ose kostela jím prochází cesta pro pěší.

Park Republiky

Z dendrologického hlediska je zajímavý park Republiky za Divadlem Karla Pippicha, nachází se zde busta T.G. Masaryka. Autorem sochy je akademický sochař Jaroslav Brož.

Další parkově upravené plochy ve městě

Parčík před hotelem Centrál, který založil majitel hotelu Jan Zítka, je rovněž zajímavý z dendrologického pohledu.

Centrum města podél městských hradeb je obklopeno upraveným říčním náhonem a pásem stromů, pod kterými je možné projít téměř kolem celého historického jádra.

Naučná stezka „Modrá osa“

Naučná stezka popisuje na devíti panelech faunu a flóru v Chrudimi, ale i historii okolí, kde se právě nacházíme. Stezka začíná na rohu ulic Lázeňská a Široká, dále sleduje proti proudu revitalizovaný původně středověký náhon a končí u Zimního stadionu. Hlavním cílem revitalizace bylo zlepšení ekologických a estetických funkcí náhonu.

Kontakt: Komárková Hana, Odbor investic MěÚ Chrudim (tel. 469 645 253, hana.komarkova@chrudim-city.cz)

8. Spolková, kulturní a sportovní činnost v městě Chrudim

Veřejná správa i soukromé subjekty v našem městě podporují kulturní, sportovní a spolkový život. Prostřednictvím Chrudimské besedy – www.chbeseda.cz – organizuje město v Divadle Karla Pippicha, ve Velkém sále chrudimského Muzea i na jiných veřejných místech koncerty, divadelní představení a společenské akce.

Město je rovněž spolupořadatelem zřejmě nejvýznamnější chrudimské kulturní akce – festivalu Loutkářská Chrudim. S loutkářskou tradicí souvisí i činnost Muzea loutkářských kultur – www.puppets.cz – s největšími sbírkami loutek a marionet v České republice.

Regionální muzeum – www.muzeumcr.cz – nabízí mimo tradiční sbírku uměleckoprůmyslového fondu pohled do historie regionu, každoročně připravuje řadu výstav i dalších kulturních akcí.

Bohatou výstavní činnost nabízejí Kabinet ex libris Památníku národního písemnictví – www.pamatniknarodnihopisemnictvi.cz, soukromá Galerie Art Světlany a Luboš Jelínkových – www.galerieart.cz – a výstavní síň soukromé firmy Vodní zdroje. V roce 2008 bylo otevřeno sezónní Muzeum černého divadla na Tyršově náměstí (otevřeno květen–září) – www.chrudimka.cz/ahoj.

Hudební aktivity ve městě reprezentuje městem (tj. Chrudimskou besedou, městským kulturním střediskem) pořádaný cyklus Chrudimské hudební večery a další koncerty a hudební produkce, mezi něž patří např. i festival Yanderov (zřejmě jediný festival pro začínající kapely, který je pro návštěvníky zdarma), pořádaný o .s. Šance pro Tebe – www.chance.chrudim.cz

Sport je v Chrudimi reprezentován např. fotbalovými kluby AFK Chrudim a SK Chrudim, futsalem – extraliga, hokejem – 1. NHL, atletikou – 1. liga, stolním tenisem – 1. liga apod. Město má moderní sportoviště spravované Sportovními areály města Chrudim, s. r.o. Nachází se tady krytý bazén, letní koupaliště a zastřešený zimní stadion. Ve městě je řada fitcenter, je možné zahrát si zde tenis i squash.

V Chrudimi působí přes 70 spolků. Dlouholetou tradici má například místní Divadelní spolek J. N. Štěpánka – www.ds-jstepanka.chrudimka.cz, oblíbená jsou vystoupení národopisného souboru Kohoutek nebo Loutkářského souboru AHOJ, z celé republiky se sjíždějí příznivci pěstování kaktusů na akce pořádané Spolkem pěstitelů kaktusů. Řada organizací pro volnočasové aktivity dětí a mládeže se prezentuje každoročně na největší krajské přehlídce sdružení dětí a mládeže Bambiriáda – www.bambiriada.cz.

- **Vybrané kulturní a sportovní akce**

Měšťanský bál – leden

Den Země (připomíná nutnost ochrany přírody na celosvětové i lokální úrovni) – duben

Athény východních Čech (festival klasické hudby) – duben

Mezinárodní den muzeí – květen

Bambiriáda (přehlídka volnočasových aktivit dětí a mládeže) – květen, červen

Loutkářská Chrudim (národní festival amatérského loutkářství) – červen, červenec

Sochařské sympozium (přehlídka práce studentů Sochařsko–kamenické školy v Hořicích) – červen

Festival Yanderov (festival podporující mj. mladé začínající kapely z celé republiky) – červenec

Rubena Manitou Železné hory (cyklistické závody amatérů) – červenec

Salvátorská pout' – srpen

Dny evropského dědictví – září

Obžínky (městské slavnosti) – září

Chrudimský zvonek (koncert amatérských skupin) – září

Běh naděje (sportovně-humanitární akce navazuje na dříve pořádaný Běh Terryho Foxe) – říjen

Taneční soutěž O chrudimskou loutku – říjen/listopad

Kateřinské posvícení – listopad

Loutkářský víkend (víkend plný loutkových pohádek pro děti) – listopad

Miss Pardubického kraje – listopad

Stříbrná neděle (vánoční prodej zboží) – prosinec

- **Sport**

V roce 1992 byl poprvé otevřen areál krytého plaveckého bazénu v Chrudimi. Je zde k dispozici bazén o délce 25 metrů s šesti drahami, dětský bazén 9 x 6 metrů, sauna s ochlazovacím bazénem a kapacitou cca 20 návštěvníků. V krytém plaveckém bazénu je i celoroční tobogán – délka 82 metrů. Pro veřejnost je otevřeno denně dle týdenních rozpisů. Probíhá zde výuka plavání jak pro školy, tak pro jednotlivé zájemce při Středisku plavecké výuky. Jako jeden z mála má krytý bazén bezbariérový přístup, a proto se zde každoročně koná Mistrovství České republiky v plavání tělesně postižených. K dispozici je zde i solárium a možnost objednat se na masáže.

Dále sportoviště města provozují zastřešený zimní stadion, který je v provozu od srpna do dubna (mimo sezónu je k dispozici in-lineová plocha), a zmodernizované letní koupaliště – první celonerezové koupaliště v České republice.

Krytý plavecký bazén Chrudim, V Průhonech 503, tel. 469 638 737, 469 669 260,
www.sportovistechrudim.cz

Letní koupaliště Chrudim, U Valchy 1042, tel. 469 669 275, tobogán, vodní atrakce,
plážový volejbal, www.sportovistechrudim.cz

Zimní stadion Chrudim, V Průhonech, tel. 469 630 187, www.sportovistechrudim.cz

Stolní tenis (sportovní areál města), U Valchy 1042, tel. 469 669 283,
www.sportlinks.cz/stolni-tenis/oddily či <http://kstchrudim.wz.cz>

AFK Chrudim, V Průhonech 685, tel. 724 100 672 (Jiří Leden), 775 708 201, najdete zde i hřiště s umělou trávou, <http://afk.chrudim.cz>

Fotbalový stadion SK Novoměstská, Novoměstská ulice, tel. 603 892 855,
www.sportovistechrudim.cz

Letní stadion Chrudim, Stadion Emila Zátopka, tel. 469 638 556, www.afk.chrudim.cz

Sportovní hala, Tyršovo náměstí 249, tel. 469 621 028, www.tjsokolchrudim.estranky.cz

Školní hřiště, Základní škola, Dr. Jana Malíka 958, Chrudim, tel. 469 620 607,
www.zsmalika.cz (hřiště s umělým povrchem, možnost míčových sportů, tenis,...)

Hokejbalové hřiště, U Valchy, www.hbc-jokerit.estranky.cz

Skate park, V Průhonech, tel. 469 638 737, Mgr. Radka Pochobradská, tel. 469 657 580 – zabezpečuje konání akcí, radka.pochobradska@chrudim-city.cz, Odbor sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Chrudim, Hana Komárková, Odbor investic MěÚ Chrudim – zabezpečuje údržbu (tel. 469 645 253, hana.komarkova@chrudim-city.cz)

Fit okruh, podél toku Chrudimky, za sídlištěm U Stadionu směrem do Slatiňan, Hana Komárková, Odbor investic MěÚ Chrudim – zabezpečuje údržbu (tel. 469 645 253, hana.komarkova@chrudim-city.cz)

Fitcentra

Fitcentrum Chrudim, Palackého třída 806, tel. 469 630 677 (squash, badminton, stolní tenis, posilovna, indoorcycling, cvičení, masáže, sauna, bojová umění),
www.fitcentrumchrudim.cz

Fitness Relax Club, Topolská 52, tel. 737 748 764, 602 483 048 (posilovna, squash, sauna, masáže), relaxclub.cr@volny.cz

Fitcentrum Buď dobrý, Čáslavská 372, tel. 469 621 223, 774 191 945 (fitness, solárium, solná komora), www.buddobry.cz

Fitness Falcon Gym, Na Rozhledně 766, tel. 469 689 100 (fitness, solárium), www.fitness-chrudim.cz

Studio Sportlife Chrudim, Obce Ležáků 168, tel. 737 147 805 (spinning, aerobic, jóga, orientální tance), www.sportlifechrudim.wz.cz

Wellness

Wellness centrum Chrudim, Obce ležáků 168, tel. 774 103 692 (infrasauna, parní box, rašelinové zábaly, sluneční louka, solárium masáže), www.wellnesschrudim.cz/default.aspx
Fitcentrum Buď dobrý, Čáslavská 372, tel. 469 621 223 (solná komora), www.buddobry.cz

Tenis

Tenisové kurty Chrudim, U Parku 135, tel. 777 730 167 (Jiří Šedivý) – v zimě možnost využití nafukovací haly

Squash

Fitcentrum Chrudim, tel. 469 630 677, www.fitcentrumchrudim.cz

Relax Club, tel. 602 483 048, relaxclub.cr@volny.cz

Bowling

Bowling bar Stromovka, Družstevní 691, tel. 469 623 066, www.bowlingbar-cr.cz

Restaurac Bowling, Palackého 805, tel. 469 630 205, www.restaurace.cz/chrudim/bowling-restaurant.html

- *Výcvikové lety*

Aeroklub Chrudim, tel. 469 638 539, www.letistechrudim.cz

Plachtařský pilotní výcvik

Pilotní výcvik na motorových letadlech

Pilotní výcvik na ultralehkých motorových letadlech

Základní parašutistický výcvik

- *Cykloturistika*

Region Chrudimsko-Hlinecko se může pyšnit hustou sítí cyklotras napojených na národní stezky. Zdejší cyklotrasy nebývají nijak náročné na fyzickou kondici cyklistů, zpravidla bývají charakterizovány jako málo či středně náročné. Cyklotrasy s dopravním značením vedou převážně po silnicích, místních a kvalitnějších účelových komunikacích. Cyklotrasy s pásovým značením vedou převážně po polních a lesních zpevněných cestách.

Dopravní společnost Veolia Transport a.s. provozuje od roku 2003 speciální víkendovou linku určenou především pro milovníky turistiky a cykloturistiky. Tato linka je provozována autobusy speciálně upravenými pro přepravu kol a propojuje cyklistické trasy a turisticky exponovaná místa Železných hor.

Značené cykloturistické trasy procházející městem či nejbližším okolím:

4111: Běstvína – Seč – Kovářov – Hrbokov – Rtenín – Mladoňovice – Pohled – Čejkovice – Rabštejnská Lhota – Sobětuchy – Chrudim – Topol – Vejvanovice – Dvakačovice – Kostěnice – Moravany – Slepoticice – Čeradice – Horní Roveň, celkem 47,5 km

4112: Horní Bradlo – Javorné – Krásné – Libkov – Křižanovice – Licibořice – Trpišov – Slatiňany – Chrudim – Tuněchody – Černá za Bory – Staročernsko – Sezemice, celkem 42,0 km

4120: Čachnov – Karlštejn – Svratouch – Svratka – Chlumětín – Hamry – Studnice – Hlinsko – Srní – Včelákov – Měřetice – Smrček – Zaječice – Libanice – Nabočany –

Dolní Bezděkov – Úhřetice – Kostěnice – Dašice – Časy – Choteč – Dolní Ředice – Chvojenec – Vysoká nad Labem, celkem 88,0 km

4177: Čepí – Dřenice – Blato – Mikulovice – Ostřešany – Tuněchody – Úhřetice – Topol – Kočí – Tři Bubny – Orel – Kunčí – Škrovád – Kochánovice – Smrkový Týnec – Licibořice – Liboměřice – Samařov, celkem 37,5 km

4178: Pardubice – Nové Jesenčany – Staré Jesenčany – Třebosice – Dřenice – Třebřichy – Bylany – Lány – Morašice – Janovice – Zbyhněvice – Pohled, celkem 23,0 km

4179: Slatiňany – Podhůra – Sobětuchy – Stolany – Janovice – Holičky – Radlín – Heřmanův – Městec – Načešice – Licomělice – Hošťalovice – Březinka – Bílý Kámen – Podhořany, celkem 28,0 km

4181: Nové Hrady – Mokrý Lhota – Leština – Bílý Kůň – Košumberk – Luže – Dobrkov – Rosice – Řestoky – Libanice – Tři Bubny – Vlčnov – Chrudim – Martinice – Třebřichy – Bylany – Rozhovice – Lukavec – Jeníkovice, celkem 45,5 km

4185: Pohled – Deblův – Rabštejn – Říště – Podhůra – Chrudim, celkem 13,00 km

4194: Pěšice – Štěnec – Jenišovice – Martinice – Lozice – Bor u Chroustovic – Synčany – Brčekoly – Blížňovice – Skalice – Hrochův Týnec – Nabočany – Kočí – Vlčnov – Slatiňany, celkem 29,5 km

- *Naučné stezky*

Vlastivědná stezka Krajem Chrudimky

Byla budována v letech 1972–1973. Její celková délka od pramene řeky Chrudimky až do Chrudimi je 82 km. Trasa překoná výškový rozdíl 390 metrů. Informační tabule jsou umístěny na všech jednatřiceti přírodovědně nebo kulturně zajímavých místech.

www.zeleznehory-hm.cz/2062/krajem-chrudimky

Vlastivědná stezka Krajem Železných hor

Vznikla v roce 1986. Trasa vedená ze Seče do Ronova nad Doubravou měří 22 kilometrů.

www.zeleznehory-hm.cz/2063/krajem-zelezných-hor

Keltská stezka Železnými horami

Stezka vznikla v roce 2003. Během 9 kilometrů dlouhé trasy seznamuje na dvanácti informačních tabulích s obdobím, kdy obývali oblast Keltové. Trasa začíná u nasavrckého zámku, vede přírodními rezervacemi Krkanka a Peklo, až do lokality hradištského oppida.

www.boii.cz

Geologická cyklistická stezka MAGMA

Stezka je vedena po pevných komunikacích, většinou již cyklisticky značených a propojuje Hlinsko v Čechách s Chrudimí. Stezka během 56 kilometrů vede přes Horní Bradlo, Nasavrky, Křižanovice, Lukavici, Škrovád a Rabštejnskou Lhotu.

www.zeleznehory-hm.cz/2065/magma

Naučná stezka ke Kočičímu hrádku

Naučnou stezkou ke Kočičímu hrádku provází na tříkilometrové trase sedm informačních tabulí. Trasa, která vznikla v roce 1998, začíná i končí v zámeckém parku ve Slatiňanech. Hlavním cílem je Královská hůra s miniaturou gotického hrádku.

www.zeleznehory-hm.cz/2071/ke-kocicimu-hradku

Lesní naučná stezka Lichnice-Kaňkovy hory

Stezka prochází lesními porosty evropsky významné lokality Lichnice-Kaňkovy hory, která byla roku 1992 vyhlášena národní přírodní rezervací. Stezka byla otevřena roku 2003 a na třech kilometrech je vybavena 7 informačními panely.

www.mzh.cz/npr/default.htm

Lesní stezka Podhůra

Stezka Podhůra prochází stejnojmenným komplexem rekreačních lesů města Chrudim. Založena byla v roce 2006. Měří 3 kilometry a nachází se na ní šest zastavení popisujících život v lese. Součástí stezky je dětská tělocvična.

<http://www.chrudim-city.cz/index.asp?p=20&s=778>

Naučná stezka Údolím Doubravy

Přírodní rezervací Údolí Doubravy vede naučná stezka 4,5 kilometrů dlouhá, která překonává výškový rozdíl 83 metrů. Založena byla roku 1993. Mezi obcemi Dolní Sokolovec a Bílek stezka seznamuje s řadou geomorfologických jevů, typickým rostlinstvem i živočištvem.

www.zeleznehory-hm.cz/2064/udolim-doubravy

• *Hippoturistika*

- Kočárové vyjížděky (objednání předem), Národní hřebčín Kladruby n. Labem, odštěpný závod Hřebčín Slatiňany, tel. 469 681 135, www.nhkladruby.cz/slatinany.php

- Heřmanův Městec – výcvikové středisko, tel. 469 696 389,

www.nhkladruby.cz/slatinany.php

- Ranch L Kovářov, tel. 602 624 622, www.kovarov.info, e-mail: ranch@kovarov.info

- Ranch „H“ – Turistická jízďárna, Vápenný Podol, tel. 602 127 959, www.ranchh.unas.cz, e-mail: ranch.h@seznam.cz

- Jezdecký klub Albert, Stolany, farma Ing. Hůka, tel. 469 637 997

- Jezdecký klub, Smrček 1, tel. 469 666 154-5

- Nasavrky – Ekofarma Obořice, tel. 469 677 555, www.ckmacek.cz, e-mail: ckmacek@ckmacek.cz

- Farma Slunečný dvůr, Holičky 34, Morašice, tel. 606 435 444, 602 240 944, www.sunnyfarm.cz

- Jezdecký oddíl Victory Svobodné Hamry, tel. 721 501 731, 731 063 130

Prostory pro konání akcí (exteriéry)

Resselovo náměstí – Odbor správy majetku MěÚ Chrudim, pí Medunová, tel. 469 645 249, ladislava.medunova@chrudim-city.cz

Školní náměstí – Odbor správy majetku MěÚ Chrudim, pí Medunová, tel. 469 645 249
Náměstí u Vodárny – Odbor správy majetku MěÚ Chrudim, pí Medunová, tel. 469 645 249

Prostor před Muzeem – Odbor správy majetku MěÚ Chrudim, pí Medunová, tel. 469 645 249

Prostory před Divadlem Karla Pippicha + za divadlem – Chrudimská beseda, tel. 469 660 662 – Gabriela Beranová, beranova@chbeseda.cz

Divadlo Karla Pippicha – Velká a Malá scéna, výstavní síň, foyer – Chrudimská beseda, Gabriela Beranová, tel. 469 660 662

Park Střelnice – Odbor správy majetku MěÚ Chrudim, pí Medunová, tel. 469 645 249

Městský park + dopravní hřiště – Odbor správy majetku MěÚ Chrudim, pí Medunová, tel. 469 645 249 + Sportovní areály města Chrudim, s. r. o., p. Vrančík, tel. 606 281 470

Letiště Chrudim – tel. 469 638 539, info@letistechrudim.cz, www.letistechrudim.cz

Sportovní areály města Chrudim, s. r. o. – tel. 469 638 737, 469 669 260, bazencr@iol.cz, www.sportovistechrudim.cz

Plochá dráha – Odbor správy majetku MěÚ Chrudim, pí Medunová, tel. 469 645 249

Moravova zahrada, Tyršovo nám., Odbor správy majetku MěÚ Chrudim, pí Medunová, tel. 469 645 249

Bývalý venkovní areál letního kina za Muzeem, Lázeňská ul., Odbor správy majetku MěÚ Chrudim, pí Medunová, tel. 469 645 249

Parkoviště Tyršovo náměstí, Opletalova ul., Odbor správy majetku MěÚ Chrudim, pí Medunová, tel. 469 645 249

Parkoviště Penny Market, Obce Ležáků 69

Parkoviště Hypernova, Slovenského národního povstání 1060, tel. 469 660 311

Parkoviště Kaufland, Slovenského národního povstání 1081, tel. 469 315 672

Parkoviště Kubík, Tovární 1249, tel. 469 620 597

Prostory pro konání akcí (interiéry)

Muzeum Chrudim – Velký sál, sál Sůva – Chrudimská beseda, Gabriela Beranová, tel. 469 660 662

Divadlo Karla Pippicha – Velká a Malá scéna, výstavní síň, foyer – Chrudimská beseda, Gabriela Beranová, tel. 469 660 662

Sportovní hala – Tyršovo náměstí, tel. 469 621 028

Sportovní areály města Chrudim, s. r. o. – tel. 469 638 737, 469 669 260,

bazencr@iol.cz **Sportovní areály města Chrudim, s. r. o. – zimní stadion** – tel. 469 669 266, bazencr@iol.cz

Vodní zdroje – výstavní a přednášková síň – tel. 469 637 101, 469 638 877, 469 638 887, vz@vz.cz, www.vz.cz

Městský úřad Chrudim – tel. 469 657 111, www.chrudim-city.cz

Městské kino – tel. 469 638 871, www.kinochrudim.cz

Hotel Bohemia – tel. 469 699 300, 469 699 301, www.hotel-bohemia-chrudim.cz

Klub Agora – Štěpánkova 92, tel. 469 623 501, www.chance.chrudim.cz

Mateřské školy:

Mateřská škola, Chrudim 4, Strojařů 846 – tel. 469 688 488, www.msstrojaru.cz

Mateřská škola, Chrudim 3, Sv. Čecha 345 – tel. 469 638 870, www.kliceckysrdci.com

Mateřská škola, Chrudim 2, Na Valech 693 – tel. 469 622 090,

[//www.materskeskolky.cz/nskolkavizitka2.php?mesto=Chrudim&ide=21&akce=preregistr](http://www.materskeskolky.cz/nskolkavizitka2.php?mesto=Chrudim&ide=21&akce=preregistr)

Mateřská škola, Chrudim 3, U Stadionu 755 – tel. 469 638 466,

www.materskeskolky.cz/nskolka.php?mesto=Chrudim&ide=26&akce=preregistr

Mateřská škola, Chrudim 3, Víta Nejedlého 769 – tel. 469 638 749,

www.materskeskolky.cz/nskolka.php?mesto=Chrudim&ide=25&akce=preregistr

Mateřská škola, Chrudim 2, Dr. Jana Malíka 765, Chrudim – tel. 469 620 430,

www.msmalika.cz

Základní školy:

Základní škola, Chrudim, Sladkovského 28 – tel. 469 620 337, www.sladcr.cz

Základní škola, Chrudim, Školní náměstí 6 – tel. 469 620 383, www.zsskolninamesti.cz

Základní škola, Chrudim, Dr. Peška 768 – tel. 469 620 582, sweb.cz/zsdr.peska

Základní škola, Chrudim, U Stadionu 756 – tel. 469 660 640, www.zsustadionu.chrudim.cz

Základní škola, Chrudim, Dr. Malíka 958 – tel. 469 620 607, www.zsmalika.cz

Speciální základní škola Chrudim, Školní náměstí 228 – tel. 469 622 207, www.spzschrudim.cz

Základní umělecká škola Chrudim – tel. 469 620 321, www.zuschrudim.cz

Střední školy:

Gymnázium Josefa Ressela Chrudim, Olbrachtova 291 – tel. 469 669 500, www.gjr.cz

Obchodní akademie Chrudim, Tyršovo nám. 250 – tel. 469 622 604, www.oa.chrudim.cz

Střední škola průmyslová strojnická, technická a Vyšší odborná škola Chrudim, Čáslavská 973 – tel. 469 688 623, www.sspst-chrudim.cz

Střední škola zemědělská a Vyšší odborná škola Chrudim, Poděbradova 842 – tel. 469 620 363, www.szec.chrudim.cz

Střední škola zdravotnická a sociální Chrudim, Poděbradova 336 – tel. 469 620 415, www.szs.chrudim.cz

Hotelová škola Bohemia Chrudim, Víta Nejedlého 482, - tel. 469 630 249, www.hotelovaskola.chrudim.cz

Střední odborná škola a střední odborné učiliště obchodu a služeb Chrudim, Čáslavská 205, tel. 469 688 651, www.sos-sou.chrudim.cz

9. Ubytovací služby

Kvalitní turistická infrastruktura je tvořena mimo jiné pestrým složením ubytovací kapacity.

V Chrudimi je bohužel malá nabídka lůžek s ubytovacími možnostmi vzhledem k pořádání větších či několikadenních kulturních akcí (např. Loutkářská Chrudim). Ale najdeme zde ubytovny, penziony i hotely.

Přehled současné ubytovací kapacity:

Hotel Bohemia *** – Masarykovo náměstí 900, Chrudim, tel. 469 699 300, 135 lůžek, www.hotel-bohemia-chrudim.cz

Hotel Alfa ** – Čs. partyzánů 24, Chrudim, tel. 469 622 437, 45 lůžek, www.hotelalfa.cz

Penzion Markéta – Poděbradova ulice 257, Chrudim, tel. 469 315 890, 25 lůžek, www.penzion-cr.cz

Penzion Žižka – Žižkovo náměstí 106, Chrudim, tel. 777 210 156, 14 lůžek, www.chrudim.cz/turistika/penzion-zizka

Penzion U náhonu – Soukenická 157, Chrudim, tel. 728 783 514, 15 lůžek, www.unahonu.wz.cz

Penzion Krmelec – Filištínská 143, Chrudim, tel. 603 533 335, 18 lůžek, www.krmelec.cz

Sporthotel – Tyršovo náměstí 12/II, Chrudim, tel. 469 621 028, 36 lůžek

Penzion EURO – V Tejnecku 535, tel. 469 660 011, 10–15 lůžek, www.euro-penzion.cz

Turistická ubytovna RELAX – Topolská 52, tel. 602 483 048, 602 412 866, 20 lůžek

Turistická ubytovna, Koželužská 106, tel. 469 638 928, 736 535 928, 11 lůžek

Ubytovna na Blehovsku – Rubešova 1235, tel. 603 816 893, 776 857 785, 16 lůžek, www.pardubicky-mesicnik.cz/ubytovani

V červenci se turisté mohou ubytovat v Domově mládeže při zdejší zemědělské škole. Domov mládeže při strojnické škole je možné využít k ubytování pouze při velkém zájmu, tj. při obsazení 180-200 míst (vhodné na velké akce – Loutkářská Chrudim apod.)

Kempy v okolí Chrudimi:

Autokemp Seč, tel. 469 676 286, 602 483 131, www.kemp.cz

Autokempink U letadla, Seč, tel. 469 676 134, 739 730 732, www.autocamp.estranky.cz

Autokemp Kraskov, tel. 469 676 428, 604 238 253, www.dokempu.cz

Autokempink Konopáč, tel. 469 695 117, 469 695 118, www.autokempink.pardubicko.com

10. Rekreační zázemí města

Oblast Železných hor je turisticky využívána občany i návštěvníky Chrudimi. Kvalitní, ekologicky a krajinně přitažlivé území začíná již několik kilometrů jihovýchodně od města. Mezi **nejznámější krajinné oblasti** patří:

- Podhůra (4 km) – lesní stezka Podhůra prochází chrudimskými lesy, vede po okruhu, který je vyznačen směrovkami s názvem stezky, www.chrudim-city.cz
- Rabštejnská Lhota (4 km) – jedinečný geologický útvar – pobřežní útes křídového moře, www.turistika.cz

- Nasavrky – přírodní rezervace "Kaštanka" – největší sad kaštanu jedlého, letní výstavy obrazů v Kaštance, www.nasavrky.cz
- Hradiště u Českých Lhotic (16 km) – rozlehlá plocha keltského oppida, www.ceske-lhotice.cz
- Sečská přehrada (18 km) – vodní sporty, koupání, jachting apod., www.obec-sec.cz
- Přírodní rezervace Polom (21 km) – lokalita s pralesovitým charakterem 1,5 km od Horního Bradla, www.hornibradlo.cz
- Trhová Kamenice (22 km) – botanické zajímavosti – vřesoviště – přírodní rezervace Zubří, Mlýnský a Zadní rybník, www.trhova-kamenice.cz
- Proseč (34 km) – přírodní pískovcové útvary Toulouvcovy Maštale, www.mastale.cz

V turisticky dostupné vzdálenosti od Chrudimě se nachází řada atraktivních **přírodních, historických a kulturně-uměleckých a technických památek:**

- Slatiňany (4 km) – zámek s hippologickým muzeem, otevírací doba: duben, říjen (9.30–12 hodin, 13–15 hodin, soboty, neděle), květen, září (9–12 hodin, 13–16 hodin, denně kromě pondělí), www.slatinany.cz
- Heřmanův Městec (8 km) – židovská synagoga a hřbitov, www.hermanuv-mestec.cz
- Barborka (12 km) – dřevěná rozhledna, nachází se u obce Horní Raškovice (mezi Heřmanovým Městcem a Svinčany), otevírací doba: duben až říjen o víkendech (14–17 hodin) prohlídku lze objednat den předem na Obecním úřadě Svinčany tel.: 466 972 389, www.hermanomesteco.oblast.cz
- Luže – hrad Košumberk (12 km) – otevírací doba: červen–srpen (10–17 hodin, denně kromě pondělí), duben, květen, září, říjen (10–17 hodin, sobota a neděle), www.luze.cz
- Rozhledna Boika (14 km) – dřevěná rozhledna, otevírací doba: celoročně, tel. 469 677 566 – Informační centrum Nasavrky, www.nasavrky.cz
- Nasavrky (14 km) – renesanční zámek, výstavní akce „Nasavrcká paleta“
- Ležáky (17 km) – nacisty vypálená obec, www.lezaky-memorial.cz
- Sečská přehrada (18km) – koupání, potápění
- Oheb (18 km) – přímo nad hladinou přehrady Seč se vypíná zřícenina hradu Oheb, dále zřícenina Vildštěj www.obec-sec.cz
- Zřícenina hradu Lichnice (22 km) – hrad se nachází nedaleko města Třemošnice, otevírací doba: květen–září (10–17 hodin kromě pondělí), duben (10–17 hodin sobota, neděle), www.tremosnice.cz
- Klokočov (22 km) – tisíciletá lípa s obvodem 870 cm, www.zamecek-klokocov.cz
- Rozhledna na Zuberském kopci (23 km) – jihozápadně od Trhové Kamenice, otevírací doba: květen, červen a září o víkendech (10–12 a 13–16 hodin, červenec, srpen denně kromě pondělí (10–12 a 13–17 hodin), za nepříznivého počasí uzavřena, tel. 469 333 101 – Obecní úřad Trhová Kamenice, www.trhovakamenice.cz
- Trhová Kamenice – sjezdovka s vlekem, tel. 777 139 303
- Třemošnice (23 km) – unikátní stará vápenka v Závratci, www.fabriky.cz
- Hlinsko – sjezdové lyžování (umělé zasněžování), vleky, tel. 469 312 349, 723 691 007, www.ski.hlinsko.cz
- Hlinsko (35 km) – Betlém – skanzen – čtvrt' roubených domků drobných městských řemeslníků, www.hlinsko.cz

- Svobodné Hamry a Možděnice (24 km) – lidové stavby, www.hlinsko.cz
- Veselý Kopec (25 km) – skanzen, www.hlinsko.cz
- Pařížovská přehrada (27 km) – jedna z nejhezčích kamenných přehrad v Čechách, www.tipynavylet.cz
- Zámek Žleby (30 km) – původně gotický, novogotická přestavba, sbírka zbraní, www.zamek-zleby.cz
- Terezka (34 km) – dřevěnoocelová rozhledna, stojí na okraji obce Paseky na cestě z Proseče do Borové u Poličky, otevírací doba: duben, květen, červen, září, říjen denně (10–12 a 13–16 hodin), červenec, srpen denně (10–12 a 13–17 hodin), tel. 469 321 141, www.mastale.cz
- Nové Hrady (35 km) – rokokový zámek – otevírací doba: květen–září (10–16 hodin), říjen (10–16 hodin, sobota, neděle), mimosezonní prohlídky po telefonické domluvě tel.: 469 325 353, www.nove-hrady.cz
- Touloucova rozhledna (40 km) – dřevěná rozhledna nedaleko Litomyšle u silnice mezi obcemi Budislav a Jarošov, www.mastale.cz

11. Kongresová turistika

Kongresová turistika má ideální podmínky v podobě zázemí, které poskytuje Chrudimská beseda. Sídlí v komplexu muzejních budov (nachází se tu i restaurace), ve kterém je možné pořádat konference ve Velkém sále – má kapacitu cca 250-300 lidí, v Malém sále může jednat přibližně 100 lidí. Dále jsou tu i prostory pro jednání menších kolektivů.

Chrudimská beseda (přehled za rok 2006, 2007)

12.9.2006	Zasedání zástupců Pardubického kraje	Velký sál, Muzeum
16.9.2006	Setkání fotoklubů	Salónek Sůva, Muzeum
19.9.2006	Setkání Zdravé město Chrudim	Přednáškový sál, Muzeum
9.10.2006	Setkání zastupitelů města Chrudim	Salónek Sůva, Muzeum
7.11.2006	Seminář – Nemocnice Chrudim	Salónek Sůva, Muzeum
15.11.2006	Seminář – Internisté nemocnice Chrudim	Velký sál, Muzeum
30.11.2006	Seminář – fa Degussa	Velký sál, Muzeum
1.12.2006	Seminář – Česká pošta	Salónek Sůva, Muzeum
6.12.2006	Setkání – Společnost seniorů	Salónek Sůva, Muzeum
6.12.2006	Seminář – fa Avon	Přednáškový sál, Muzeum
12.12.2006	Červený kříž	Přednáškový sál, Muzeum
13.12.2006	Červený kříž	Přednáškový sál, Muzeum
15.12.2006	Seminář – fa Ekomonitor	Restaurace Muzeum
20.12.2006	Setkání Města Chrudim	Přednáškový sál, Muzeum
8.1.2007	Klub českých turistů	Restaurace Muzeum
16.1.2007	Setkání – Centrum sociálních služeb	Restaurace Muzeum
25.1.2007	Seminář – Nemocnice	Salónek Sůva, Muzeum

	Chrudim	
13.2.2007	Setkání – Centrum Sociální služeb	Restaurace Muzeum
15.2.2007	Seminář – Nemocnice Chrudim	Salónek Sůva, Muzeum
5.3.2007	Zasedání – Kulturní komise města Chrudim	Přednášková sál, Muzeum
27.3.2007	Zasedání – Městský úřad Chrudim	Přednáškový sál, Muzeum
3.4.2007	Setkání zástupců ČSSD	Salónek Sůva, Chrudim
4.4.2007	Hospodářská komora	Přednáškový sál, Muzeum
19.4.2007	Seminář – Nemocnice Chrudim	Salónek Sůva, Chrudim
1.5.2007	Setkání – Kaktusáři Chrudim	Salónek Sůva, Muzeum
10.5.2007	Setkání – Turisté Nizozemí	Přednáškový sál, Muzeum
5.6.2007	Komise partnerských vztahů	Přednáškový sál, Muzeum
6.6.2007	Seminář – Metrologie	Velký sál, Muzeum
7.6.2007	Seminář – Metrologie	Velký sál, Muzeum
19.6.2007	Městský úřad Chrudim	Přednášková sál, Muzeum
31.8.2007	Hasiči	Salónek Sůva, Muzeum

Taktéž Hotel Bohemia má k dispozici dostatečné zázemí pro tento druh cestovního ruchu. V současné době disponuje kongresovým sálem asi pro 60 lidí, dále salonek cca pro 20 lidí. Během 2-3 let by měl být v hotelu vybudován kongresový sál s kapacitou asi 250 osob. Zároveň by mělo dojít k navýšení ubytovací kapacity o 42 lůžek. Součástí služeb by mělo být i wellness centrum otevřené pro hotelové hosty i širokou veřejnost.

Hotel Bohemia (přehled za rok 2007)

Leden 2007	130 osob	Hotel Bohemia
Únor 2007	190 osob	Hotel Bohemia
Březen 2007	695 osob	Hotel Bohemia
Duben 2007	815 osob	Hotel Bohemia
Květen 2007	652 osob	Hotel Bohemia
Červen 2007	975 osob	Hotel Bohemia
Červenec 2007	310 osob	Hotel Bohemia
Srpen 2007	140 osob	Hotel Bohemia

12. Informační centrum Chrudim

Informační centrum města Chrudim
 Stará radnice, Resselovo náměstí 1, Chrudim 537 16
 Kontakt: tel., fax, záznamník: 469 645 821
 e-mail: info@chrudim-city.cz

- **Otevírací doba**

sezóna (červenec, srpen)

pondělí – pátek 08.00–17.00
 sobota 09.00–15.00
 neděle 10.00–15.00

mimo sezónu (září – červen)

pondělí, středa 07.30–17.00
 úterý, čtvrtek, pátek 07.30–16.00
 sobota 08.00–11.00

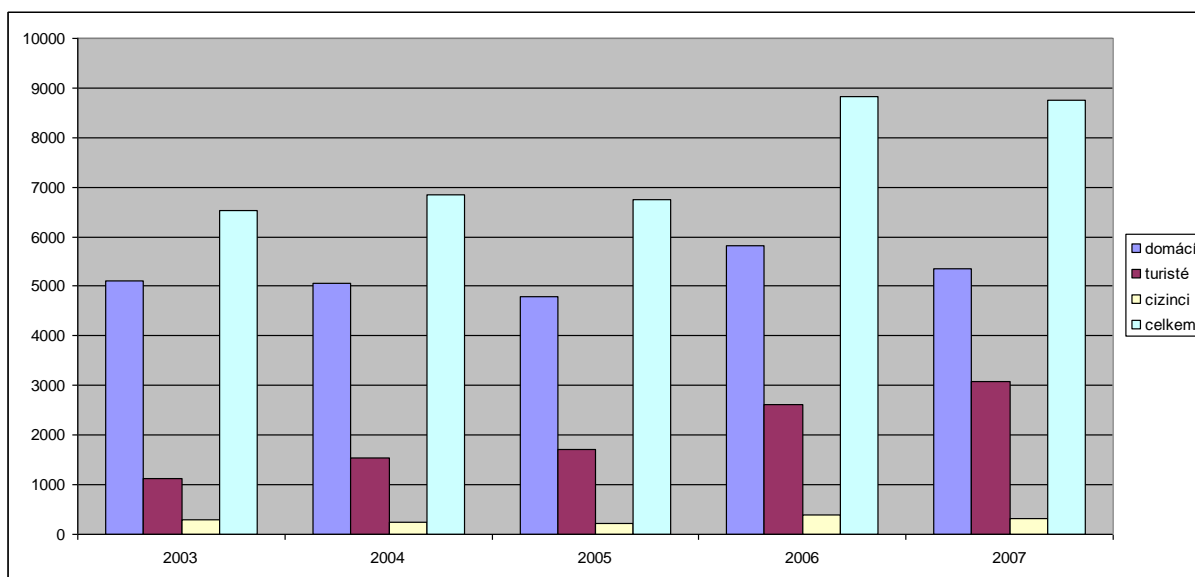
- **Poskytované služby**

Podávání informací v oblastech: kulturní, společenské a sportovní akce, historie města, ubytovací a stravovací kapacity, turistické možnosti regionu, telefonní čísla a adresy, zajišťování informací z ostatních informačních center, dopravní spojení. Dále prodej upomínkových předmětů, předprodej vstupenek na kulturní akce, příjem plakátů do výleповé služby, veřejný internet, kopírování, dobíjení čipových karet společnosti Veolia Transport a .s., zajišťování exkurzí v Informačním centru, prohlídky bašty Prachárna atd.

- **Statistika návštěvnosti 2003–2007**

Většina dotazů je směřována na orientaci ve městě či okolí. Dále v letní sezóně je velký zájem o předprodej vstupenek na různé kulturní akce, prodej upomínkových předmětů, veřejný internet, kultura ve městě,...

	<i>domáci</i>	<i>turisté</i>	<i>cizinci</i>	<i>celkem</i>
2003	5109	1123	292	6524
2004	5054	1547	245	6846
2005	4803	1718	225	6746
2006	5828	2618	379	8825
2007	5351	3085	306	8742

Propagační materiály

- Medializace Chrudimsko-Hlinecko: Železné hory a okolí, Židé, Muzea a galerie, Příroda, Lidová architektura
- Turistické informace Chrudim a okolí
- Ubytování a stravování v Chrudimi
- Městská památková zóna Chrudim
- Lesní stezka Podhůra
- Regionální muzeum v Chrudimi
- Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi
- Stručný průvodce: po chrudimských historických památkách, po chrudimských kostelích, po chrudimském městském opevnění, podél chrudimského vodního náhonu neboli Modrá osa
- Královské věnné město Chrudim
- Ostatní propagační materiály z okolí Chrudimi

III. SWOT ANALÝZA

Silné stránky

- Historická městská památková rezervace, jedna z největších městských památkových zón ve východních Čechách
- Zavedení nových tradic (jarmarky, ...)
- Společenská a kulturní dění (Loutkářská Chrudim, pouť, divadlo,...)
- Významné společenské a kulturní centrum regionu
- Přírodní krásy ve městě, v okolí
- Zajímavé turistické cíle v blízkém okolí
- Dobrá vybavenost sportovního zázemí v centru města
- Informační systém po Chrudimi
- Propagace města (např. veletrhy, webové stránky, tištěné materiály...)
- Možnost příměstské rekreace v rekreačních lesích, rozhledna Bára, lanové centrum, rekonstrukce výletní restaurace Kometa
- Hustá síť značených cyklistických tras
- Existence naučných stezek
- Certifikované informační centrum (sezónní otevírací doba – víkendy)
- Dobrá spolupráce s okolními informačními centry

Slabé stránky

- Špatná (nevyřešená) dopravní situace, problémy s parkovacími místy
- Nízký počet podnikatelských aktivit ve městě v oblasti cestovního ruchu a obchodu
- Špatný stav některých památek, neudržované pozemky a mobiliář
- Neexistuje komplexní nabídka produktů CR, zaměřených na různé cílové skupiny
- Limity vyplývající z památkové ochrany objektů
- Absence významnějšího turistického cíle (stažení turisty do jiné oblasti) v rámci regionu
- Vysoký podíl jednodenních turistů
- Krátká otevírací doba ve městě (víkend) – služeb, obchodů i turistických cílů
- Nedostatek stávků na kola (ve středu města)
- Nedostatek ubytovacích kapacit (vzhledem ke konání větších akcí)
- Chybí cyklostezka ve městě (v centru)
- Prorůstání zástavby panelových domů do středu města

Příležitosti

- Realizaci nových projektů ve městě (Muzeum barokních soch, ...)
- Využití stávajícího potenciálu města
- Koncepční řešení dopravní situace a parkovacích kapacit
- Podpora podnikatelských aktivit v obl. cestovního ruchu
- Městská turistická trasa (značení, inf. materiál)
- Využití turistického potenciálu Železných hor, Hlinecka a Pardubic
- Snaha o zvýšení návštěvnosti památkových objektů
- Zefektivnění využití potenciálu turistických „atrakcí“ v okolí
- Podnítit zájem podnikatelů o cestovní ruch
- Oslovení dětí, studentů
- Zavedení nových tradic (jarmarky, hudební programy, apod.) + rozšíření stávajících akcí pro širší spektrum cílových skupin
- Identifikace města s významnými osobnostmi zdejšího kulturního, politického a společenského života
- Podpora cykloturistiky ve městě
- Zpřístupnění kostela Nanebevzetí Panny Marie, vč. věže
- Nabídka pro turisty – balíčky služeb dle cílových skupin
- Zlepšení propagace
- Zlepšení informačně-navigačního systému
- Využití venkovního areálu bývalého letního kina
- Prostory pro konání kulturních a společenských akcí – Muzeum
- Vybudování obchvatu města
- Další spolupráce s mikroregionem Chrudimsko
- Prohloubení spolupráce v rámci zájmové oblasti Chrudimsko-Hlinecko
- Získávání peněz z vnějších zdrojů (dotace, granty, ...)

Hrozby

- Stažení turisty do jiné oblasti
- Nezájem podnikatelů v obl. cestovního ruchu
- Špatná aplikace koncepce cestovního ruchu v praxi
- Posilování koruny

IV. NÁVRHOVÁ ČÁST

1. Úvod

Návrh programu podpory cestovního ruchu vychází ze Strategického plánu rozvoje města Chrudimě. Město se snaží zachovávat historický ráz středu města, ale využívá i tmelících prvků s moderními současnými směry architektury.

Přestože má město Chrudim návštěvníkům co nabídnout, nestojí dnes v popředí zájmu turistů ani českých, ani zahraničních. Chrudim nemá žádnou významnou atraktivitu, která by sem návštěvníky přitáhla a udržela je přímo ve městě déle než jeden den. Proto je nutné nastavit propagaci jen na město, ale na město s půvabným okolím, plným zajímavých turistických cílů, přírodních krás a nejrůznějšího sportovního a kulturního vyžití. Bylo by vhodné vybudovat celou marketingovou strategii na jednotné značce: **Chrudim - Brána Železných hor**. Název Železné hory se používá již stovky let, proto by bylo dobré této tradice využít pro marketingovou značku (např. Ptolemaiovy mapy). Samozřejmě se dá využít i mnoho dalších sloganů: Chrudim – město, kde to žije, Chrudim – Athény východních Čech, Chrudim – město loutek, Chrudim – město, kde stojí za to žít apod. Tyto a jiné slogany by bylo vhodné využít v souladu s hlavním mottem Chrudim – Brána Železných hor.

Jelikož je cestovní ruch jeden z potenciálně nejvýznamnějších fenoménů tohoto století, mělo by město Chrudim (potažmo i zájmová oblast Chrudimsko-Hlinecko) vytvořit prezentaci s jasně srozumitelnou vizí, směřovat k vytváření společných produktů cestovního ruchu a podpořit tak zvýšení návštěvnosti města a regionu. Propagace a spolupráce v rámci mikroregionu je nezbytná, neboť naše město nedokáže turistům nabídnout možnost vyžití a aktivního odpočinku na delší pobyt (např. týdenní). Produkty by měly být tvořeny ucelenou skladbou nabídky současných subjektů působících v cestovním ruchu. Měly by vycházet z přirozených možností destinace a naplňovat vytyčenou vizi rozvoje cestovního ruchu naší oblasti. Vždy je přitom nutno zohledňovat cílové skupiny, pro které se balíček služeb vytváří.

Dále se dá čerpat i ze skutečnosti, že město je členem svazku obcí Královská věnná města. Jeho cílem je přispívat k rozvoji cestovního ruchu se zaměřením na kulturní, sportovní a společenské akce a na turistické atraktivity sdružených měst (Chrudim, Trutnov, Dvůr Králové nad Labem, Jaroměř, Nový Bydžov, Mělník, Hradec Králové, Vysoké Mýto, Polička). Toto sdružení se cílenou propagací dostane více do podvědomí návštěvníků města a může podnítit i zájem o zjišťování dalších historických souvislostí.

V koncepci cestovního ruchu nemohou být opomenuta naše partnerská města – holandské Ede, polská Olešnica a slovenský Svidník. Spolupráce s městy přispívá k vzájemnému poznání našich společných i odlišných zvyků, k navázání neformálních přátelství.

Celý koncepční materiál cestovního ruchu odráží základní potřeby návštěvníků města i zájmové oblasti: potřebu dojet (dopravit se) do města, zaparkovat, najíst se, ubytovat se a mít k dispozici sportovní i kulturně-společenské zázemí.

2. Vize, strategický cíl, identifikace cílových skupin, specifické cíle

Celková vize slouží jako základ pro stanovení strategických cílů, konkrétních opatření, aktivit a projektů, včetně finančního krytí a představuje očekávaný stav v oblasti cestovního ruchu města Chrudim v dlouhodobém časovém horizontu do roku 2018.

VIZE:

VYTVOŘENÍ PROSTŘEDÍ PŘÍJEMNÉHO A VSTRÍCNÉHO PRO POBYT NÁVŠTĚVNÍKŮ (město láká svou vstřícností, přívětivostí, pohostinností a zároveň jedinečností). Město symbolizuje vstup – bránu do Železných hor. Nabízí k návštěvě sebe samo a zároveň umožňuje rozhled do našeho regionu.

Na základě vize byl definován strategický cíl a specifické cíle, které jsou naplněny vhodnými opatřeními a aktivitami. Zároveň byly identifikovány cílové skupiny.

STRATEGICKÝ CÍL:

ZVÝŠENÍ NÁVŠTĚVNOSTI MĚSTA CHRUDIM A ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU S CÍLEM PRODLOUŽENÍ DOBY POBYTU NÁVŠTĚVNÍKA VE MĚSTĚ DÉLE NEŽ NA JEDEN DEN, PŘÍPADNĚ K OPAKOVÁNÍ NÁVŠTĚVY MĚSTA

IDENTIFIKACE CÍLOVÝCH SKUPIN:

V rámci marketingu v oblasti cestovního ruchu je nutné vymezit cílové skupiny návštěvníků a pak pro ně zvolit, co a jak jim bude nabízeno.

- rodiny s dětmi

ocení rodinné vstupné, jízdenky, ubytování pro dítě zdarma, právě rodina s dětmi se vypraví na jedno místo a podniká krátké výlety do okolí

- návštěvníci, kterým odrostly děti (tzv. syndrom prázdného hnízda), a senioři se zájmem o kulturu a historii

vyžadují většinou ubytování střední třídy, důraz kladou hlavně na pohodlí, preferují stravování v ubytovacím zařízení, nabídka musí odpovídat fyzickým (i ekonomickým) možnostem této generace, nutno brát na zřetel přiměřenou náročnost, senioři často jezdí ve skupinách

- návštěvníci se zájmem o sport

tato skupina návštěvníků zahrnuje různé věkové skupiny s rozdílným ekonomickým zázemím, stylem života, mají zájem o návštěvu sport. akcí, ale i sami jsou návštěvníky různých sportovních zařízení (bowling, squash, tenis, fitcentrum, plavání, cyklistické výlety...)

- návštěvníci se zájmem o společenský život

tato skupina návštěvníků zahrnuje různé věkové skupiny s rozdílným ekonomickým zázemím, stylem života, mají zájem o návštěvu kulturních akcí, ale i sami jsou návštěvníky různých kulturních zařízení (muzea, galerie...)

- business klientela

zpravidla vyžaduje i některé speciální služby – internetové připojení na pokoji, salonek vhodný pro pořádání školení atd.), pokud pobývají ve městě déle, nebrání se kulturním, společenským či gastronomickým zážitkům

- zahraniční návštěvníci

jsou nároční ohledně kvality poskytovaných služeb, mají zájem o poznávání a kulturu, místní akce ožívají jejich pobyt a zvyšují spokojenost

SPECIFICKÉ CÍLE

A. vytvoření efektivního systému řízení a koordinace aktivit v oblasti cestovního ruchu

B. kvalitní marketingové a propagační aktivity

C. zlepšení dopravní infrastruktury ve městě

D. rozšíření a zkvalitnění nabídky infrastruktury cestovního ruchu – památky

E. rozšíření a zkvalitnění nabídky infrastruktury cestovního ruchu – aktivity

F. rozšíření a zkvalitnění nabídky infrastruktury cestovního ruchu – služby

A. vytvoření efektivního systému řízení a koordinace aktivit v oblasti cestovního ruchu

- A.1. určit hlavního koordinátora odpovědného za řízení a koordinaci aktivit
- A.2. schválit Akční plán na období 2009–2013
- A.3. zajistit dostatečné množství finančních prostředků na realizaci Akčního plánu i Koncepce CR (rozpočet města, granty a dotace)

B. kvalitní marketingové a propagační aktivity

B.1. najít marketingovou značku (heslo, logo) a postavit na ní koncepci

- B.1.1. vybrat a schválit nezaměnitelnou marketingovou značku města
- B.1.2. promítnout vybranou značku do propagace města a produktů CR

B.2. zlepšit propagaci města (webové stránky, publikace, propagační materiály, ...) i všech akcí (kulturní, sportovní)

- B.2.1. podporovat vydávání publikací a dalších propagačních materiálů propagujících město, včetně cizojazyčných mutací
- B.2.2. vylepšit webové stránky města a turistické oblasti i s propojením na jiné internetové portály
- B.2.3. připravit turistické produkty a nabídnout je dalším subjektům (CK, podnikatelské subjekty, turistická střediska, ...)
- B.2.4. po projednání s dalšími subjekty CR připravit vydání turistické karty pro vstup do jednotlivých památek
- B.2.5. připravit a vydávat kalendárium tradičních sportovních a kulturních akcí a koordinovat jejich pořádání a propagaci
- B.2.6. informovat o méně známých atraktivitách prostřednictvím místního tisku
- B.2.7. připravit prezentace na veletrhy cestovního ruchu a důležité výstavy doma i v zahraničí
- B.2.8. spolupracovat s Czech Tourism a dalšími subjekty na zařazení chrudimských unikátů a zajímavostí do informačních materiálů o České republice
- B.2.9. propagovat město jako součást zájmové oblasti Chrudimsko-Hlínecko i regionu Východní Čechy a spolupracovat s obcemi a subjekty uvnitř těchto oblastí

- B.2.10. navázat intenzivní spolupráci s cestovními kancelářemi i inomingovými společnostmi
- B.2.11. prohlubovat spolupráci v oblasti cestovního ruchu s partnerskými městy Chrudimě

B.3. zlepšovat služby Informačního centra

- B.3.1. zlepšovat dostatečnou jazykovou vybavenost pracovníků IC i jejich další vzdělávání
- B.3.2. zavést nové služby (např. fax, nápojový automat ve vestibulu)
- B.3.3. rozšířit možnosti průvodcovské služby po městě
- B.3.4. kontrolovat aktuálnost vydaných propagačních materiálů
- B.3.5. spolupracovat s ostatními IC a subjekty v okolí
- B.3.6. spolupracovat s profesními subjekty cestovního ruchu
- B.3.7. připravit marketingový průzkum zaměřený na další rozvoj cestovního ruchu ve městě a aktivity spojené s monitoringem nabídek CR

C. dopravní infrastruktura

C.1. usilovat o zlepšení dopravní situace (obchvat i návazně uvnitř města)

- C.1.1. prioritně usilovat o výstavbu obchvatu města
- C.1.2. zvýšit využití MHD
- C.1.3. připravit projekt modernizace autobusového nádraží a funkčního propojení obou nádraží

C.2. zajistit kvalitní informační a navigační systém ve městě

- C.2.1. zkvalitnit nebo nově zajistit značení ve městě i na hlavních příjezdech do města zaměřené na možnosti parkování, památky i další turistické cíle
- C.2.2. zpřístupnit návštěvníkům města informace o možnostech parkování i o MHD (webové stránky, propagační materiály, navigační systém)
- C.2.3. připravit oslovení návštěvníků v místě jejich prvního kontaktu s městem (příjezdy, nádraží, ...) i na exponovaných místech (nákupní centra, ...)

C.3 řešit možnost dostatečné kapacity parkování pro osobní automobily i autobusy v dosahu hlavních turistických cílů (centrum, Podhůra, ...)

- C.3.1. vytvořit dostatečnou kapacitu parkování pro osobní automobily v dosahu hlavních turistických cílů, alespoň v sezóně
- C.3.2. vymezit parkovací místo pro autobusy v dosahu hlavních turistických cílů

D. infrastruktura cestovního ruchu – památky (objekty)

D.1. realizovat nové projekty (Muzeum barokních soch, Rekreační lesy, Klášterní zahrady, ...)

- D.1.1. dokončit realizaci projektu Muzeum barokních soch
- D.1.2. připravit marketingovou strategii projektu Muzeum barokní sochy
- D.1.3. dokončit realizaci projektu Klášterní zahrady a Zlatá stezka
- D1.4. dokončit realizaci projektu Rekreační lesy Podhůra

D.2. připravit nové projekty (využití Staré radnice, využití kláštera, rekonstrukce dalších parků, rozhledna, ...)

- D.2.1. připravit a realizovat znovuoobnovení projektu rozhleden Na Podhůře – Bára, Vyhlídka nevyhlídka
- D.2.2. podporovat a iniciovat vznik nových atraktivit pro návštěvníky
- D.2.3. zmapovat nevyužívané objekty a areály a zhodnotit jejich možnost využití pro cestovní ruch i ve spolupráci se soukromými investory
- D.2.4. revitalizace prostoru skládky Podhůra na základě studie za účelem využití pro cestovní ruch

D.3. usilovat o zlepšení stávajících projektů (Muzeum loutkářských kultur, Regionální muzeum, ...) a jejich větší otevřenost (kostel NPM, ...)

- D.3.1. zajistit zpřístupnění kostela NPM celoročně a věže kostela NPM a dalších kostelů dle možností alespoň v sezóně
- D.3.2. podporovat nové atraktivní formy prezentace památek, muzejních expozic, atd.
- D.3.3. podporovat rozšíření respektive zachování dostatečné otevírací doby památek

D.4. obnovovat stávající památky i veřejná prostranství (např. z Programu regenerace MPZ, ...)

- D.4.1. podporovat další obnovu památek v Městské památkové zóně

E. infrastruktura cestovního ruchu – aktivity

E.1. využít všech možností města pro kulturní vyžití, sportovní aktivity a volný čas ve městě

- E.1.1. usilovat o další rozšiřování a zkvalitňování nabídky atraktivních kulturních a společenských akcí a aktivit pro volný čas
- E.1.2. zlepšit propagaci kulturních a sportovních akcí a aktivit pro volný čas
- E.1.3. podporovat koordinaci pořadatelů sportovních, kulturních a dalších akcí ve městě a okolí
- E.1.4. prohlubovat a zkvalitňovat spolupráci IC, Chrudimské besedy, Sportovních areálů MCh a odborů MěÚ
- E.1.5. podporovat rozšíření respektive zachování dostatečné otevírací doby kulturních, sportovních i dalších volnočasových aktivit
- E.1.6. podporovat rozvoj služeb pro cyklisty (půjčovna, servis, úschovna kol)
- E.1.7. modernizovat stávající a budovat nové cyklostezky/cyklotrasy přímo ve městě

E.2. využít potenciálu nástupu do Železných hor (turistika, cykloturistika, hippoturistika)

- E.2.1. podporovat rozvoj služeb pro cyklisty (půjčovna, servis, úschovna kol)
- E.2.2. vybudovat cyklostezku Chrudim – Podhůra
- E.2.3. podporovat zlepšení dopravního spojení do turistické oblasti a propagovat ji
- E.2.4. spolupracovat na vytvoření materiálu o atraktivitách Železných hor (turistické trasy, rozhledny, atd....)
- E.2.5. spolupracovat se subjekty zabývajícími se chovem koní a touto formou turistiky, podporovat rozvoj infrastruktury pro hippoturistiku

E.3. podporovat rozvoj kongresové turistiky

- E.3.1. vytvořit podmínky pro větší využití komplexu muzejních budov
- E.3.2. spolupracovat se subjekty provozujícími kongresový turistický ruch

E.4. vytvořit nabídku produktů cestovního ruchu (balíčky)

- E.4.1. vytvoření jednotlivých balíčků zaměřené na jednotlivé cílové skupiny
- E.4.2. usilovat o koordinaci a provázání více druhů aktivit s cílem prodloužení doby setrvání návštěvníků ve městě

F. infrastruktura cestovního ruchu – služby

F.1. zlepšit spolupráci s podnikatelskými subjekty a rozvíjet partnerství pro cestovní ruch

- F.1.1. podporovat rozvoj a zvyšování kvality služeb ubytovacích, stravovacích a dalších zařízení cestovního ruchu
- F.1.2. iniciovat zájem podnikatelských subjektů ve městě o společnou propagaci
- F.1.3. rozvíjet spolupráci se středními školami zabývajícími se službami pro cestovní ruch
- F.1.4. podporovat rozšíření respektive zachování dostatečné otevírací doby služeb

F.2. připravit nebo podporovat nové projekty v oblasti služeb (ubytovna, ...)

- F.2.1. připravit k realizaci projekt ubytovny Klobásov
- F.2.2. realizovat rekonstrukci objektu bývalé restaurace „Malibu“
- F.2.3. realizovat rekonstrukci městského stadionu (SK Chrudim)
- F.2.4. realizovat rekonstrukci rozhledny Bára a výstavbu lanového centra v městských lesích

F.3. zlepšit dostupnost i služby veřejných WC i dalších doplňkových služeb

- F.3.1. modernizovat a zlepšit služby veřejných WC ve městě
- F.3.2. podporovat tvorbu dalších doplňkových nabídek pro návštěvníky města i akcí
- F.3.3. rozšířit počet bezbariérových přístupů

V. ZÁVĚR

Předpokladem naplnění programu rozvoje CR a jím stanovené vize je nutnost zajistit a dále rozpracovat jednotlivé cíle do příslušných aktivit a projektů formou akčního plánu CR pro roky 2009–2013. Dále je třeba průběžně vyhodnocovat realizované aktivity a reagovat na momentální poptávku.

PŘÍLOHA: AKČNÍ PLÁN 2009-2013

Koordinátor aktivit:

1. MARKETINGOVÁ ZNAČKA A PROPAGACE

Marketingová značka	Logo, slogan, motto...	Použití na všech propagačních materiálech města	Prac. sk. pro CR	2009	Vydávání publikací, brožur, letáků, rekl. předmětů	50 000 Kč
Kvalitní a reprezentativní materiál o městě	Publikace o městě	Část nákladu určena k prodeji, část jako dárky partnerům města		2009-2010	ČJ,AJ,NJ,event.NL	200 000 Kč
Turistické informace	Vydání Turistických informací	Ucelený inf. materiál pro turisty a návštěvníky		2010	Aktualizace a efektivní distribuce	10 000 Kč
Cizojazyčné letáky, brožurky	Vydání cizojazyčných letáků či brožurek	Neexistence cizojazyč. materiálů o městě		2009	AJ,NJ, event. NL	200 000 Kč
Webové stránky	Promyšlená tvorba struktury webu pro potřeby cest. ruchu	Aktualizace webu	IC+ prac. sk. pro CR	2009-2013	+ propojení na jiné internetové portály	40 000 Kč
Blue info	Prezentace akcí ve městě, historie města apod.				Aktualizace + paušál	Roční paušál 40 000 Kč
Kalendárium tradičních sportovních a kulturních akcí	Každoroční vydávání kalendária tradičních sportovních a kulturních akcí	Aktualizace informací		2009-2013	Koordinace pořádání a propagace akcí	8 000 Kč/rok
Servis pro média	Tiskové zprávy	Vydávání tiskových zpráv – přehled dění v Chrudimi		2009-2013		0 Kč
Veletřhy	Propagace města na veletrzích cest. ruchu	Účast na veletrzích CR		2009-2013		200 000 Kč/rok
Konference cest. ruchu na místní úrovni	Jednodenní či vícedenní konference cest. ruchu na místní úrovni k navázání spolupráce	Hoteliéři, ubytovatelé, cest. kanceláře, apod.		2009-2013	U vícedenních konferencí aktivitu koordinovat s hotelem Bohemia	20 000 Kč/rok
Spolupráce s ostatními subjekty CR	Podpora incomingového CR	Navázání přímé spolupráce s ubytovateli	IC + oslovené subjekty	2009-2013	Nabídka balíčků pro turisty podle cílových skupin	0 Kč

		v Chrudimi i okolí (Seč, Konopáč, Zbyslavce, Pivní lázně Hořelec, Lázně Bohdaneč aj.), a cestovními kanceláři				
Turistická karta	Vydání turistické karty	Jednání s muzei a subjekty CR		2010-2013	Slevová karta např. pro vstup do objektů památek	5 000 Kč
Propagace a spolupráce s obcemi v rámci zájm. obl. Chrudimsko-Hlinecko	Vydávání společných materiálů oblasti			2009-2013		10 000 Kč/rok
Spolupráce s Czech Tourism	Prezentace v rámci této agentury	Nabídka: proč navštívit Chrudim	IC	2009-2013	Prezentace na internet. portálu, v tištěných materiálech	0 Kč
Spolupráce s infocentrem KČT v Praze	Vzájemná výměna inf. materiálů		IC	2009-2013	Brožury, letáky, inf. materiály,...	0 Kč
Spolupráce s partnerskými městy	Navázat výměnu informací s partner. městy		IC+komise města pro zahr.vztahy	2009-2013	Vytvoření nabídky návštěvy partner. měst + prezentace na webu	0 Kč
Propagace význ. osobností Chrudimi	Josef Ressel Matouš Radouš, Břetislav I., Viktorin Kornel ze Všehrd, J.N. Štěpánek atd.	Výstava ve vestibulu staré radnice či v Regionálním muzeu		2010-2013	Vytipování celkem 10 osobností a zpracování poutavého příběhu o nich	2010/ 100 000 Kč, dále 10 000/rok
Zlepšování služeb IC + vydávání Turistických novin	Zavádění nových služeb: např. průvodcovská služba, nápoj. automat ve vestibulu staré radnice	Aktualizace propagač. materiálů	IC+	2009-2013	Jazykové kurzy a školení pracovníků IC v obl. CR Turistické noviny – až 2x ročně (dle zájmu, možností)	20 000 Kč Turist. noviny- financováno z projektu EU do r. 2010, poté 65 000 Kč/rok
Propagační předměty	Tematické propagační předměty s logem	Cíleně zaměřené propagační předměty s logem	IC, tisk. mluvčí, ved.odd. hosp. správy	2009-2013		60 000 Kč/rok

Marketingový průzkum	Sestavení dotazníku pro návštěvníky města	Dotazník v IC a ubytovacích zařízeních, muzeích či památkách ve městě	IC + subj. CR	květen-září 2009	Podle výsledků průzkumu doladit Akční plán i Konceptci CR	7 000 Kč
Akční plán 2014-2018	Tvorba akčního plánu			2013		0 Kč
2. DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA A ORIENTACE VE MĚSTĚ						
Obchvat města	Usilovat o výstavbu obchvatu			2009-2013	Na obchvatu umístit propagační tabule	200 000 Kč
MHD	Mapa linek MHD				Umístění mapy linek MHD na web, na nádraží, v tištěn. materiálech atd.	50 000 Kč
Mapa města	Plán města, vč. parkovacích možností ve městě	Placená, neplacená parkoviště, parkoviště pro autobusy		2009-2010	Umístění na nádraží a v dalších příhodných lokalitách	100 000 Kč
Modernizace autobus. nádraží a propojení obou nádraží	Příprava projektu					
Parkování	Zvyšovat počet parkovacích míst			2009-2013	Umístění plánu parkování na webu i dalších frekventovaných místech	
Značení ve městě	Výroba značení ve městě a na hl. příjezdech do města, nádraží, u nákupních center			2010-2013	Možnosti parkování, propagace památek a turistic. cílů	Celkem 300 000 Kč
3. PAMÁTKY (objekty)						
Realizace projektů	Muzeum barokní sochy, Klášterní zahrady a Zlatá stezka, Rekreační lesy Podhůra	Propagač. materiál na téma: Baroko v Chrudimi		2009-2013	+ příprava dalších projektů (využití staré radnice, kláštera, rozhledna, další parky...)	
„Mluvicí“ totemy	Instalace totemů			2010-2013	Umístění před jednotlivými objekty památek apod.	1 000 000 Kč
Městská turistická trasa	Znovuoživení a značení			2009	Tisk propagačního materiálu	20 000 Kč
4. AKTIVITY V CESTOVNÍM RUCHU						

Služby pro cyklisty	Podpora služeb pro cyklisty				Půjčovna kol, úschovna, servis, v subjektu, který má 24hodinové služby např. Hotel Bohemia, České dráhy)	
Modernizace a budování cyklostezek a cyklotras	Vybudování cyklostezky na Podhůru a v centru města			2009-2013		Dle rozpočtu stavby
Městské lesy - obnova rozhledny Bára, vybudování lanového centra	Výstavba rozhledny a lanového centra			2009-2013	Návaznost dalšího zázemí	Již kryto rozpočtem města 2009
Hippoturistika	Spolupráce se subjekty zabývajícími se hippoturistikou	Hřebčiny, ranče,...		2009-2013	Vyjíždky na koních a projíždky v kočárech + pro zájemce výuka jízdy	
Kongresový cestovní ruch	Spolupráce se subjekty, které podporují tuto formu CR	Příprava informač. materiálu o městě, o nabídce služeb		2009-2013	Hotel Bohemia	
5. SLUŽBY V CESTOVNÍM RUCHU						
Spolupráce se středními školami cest. ruchu	Praxe, event. průvodcovské služby			2009-2013	Hotelová škola Bohemia Chrudim, Soukromá škola cest. ruchu v Pardubicích	
Externí průvodci po městě	Nabídky vycházek	Tematické vycházky po městě s průvodcem		2009-2013		10 000 Kč/rok
Otevírací doba památek, obchodů a služeb	Podpora rozšíření otevírací doby služeb a památek			2009-2013	Vstup do kostelů + na věž kostela NPM a Mydlářovského domu	
Projekty	Přípravit projekty ubytovny Klobásov, rekonstrukce bývalé restaurace „Malibu“, rekonstrukce městského stadionu			2009-2013		Rozpočet ÚPR+OI
Veřejná WC	Modernizace a zlepšení služeb veřejných WC ve městě			2009-2013	Rozšíření otevírací doby, bezbariérový přístup	100 000 Kč/rok + rozpočet ÚPR